

Naročnina za Avstrogrsko: 1/4 leta K 2-50, 1/2 leta K 5-—, celo leto K 10-— za Nemčijo: " K 3-50, " K 7-—, " K 14-— za ost. inozemstvo: " fc. 4-20, " fr. 8-20, " fr. 16-80 za Ameriko celo leto 3-25 dolarje.		V Ljubljani, v četrtek, dne 12. marca 1914. Uredništvo in upravništvo: Frančiškanska ulica šte. 10, I. nadstropje.		Oglašnina za 6 krat deljeno mm vrsto enkrat 7 vin. — Pri večkratnih objavah primeren popust.	
Štev. 11.	Posamezna številka 22 vinarjev.	Na naročila brez denarja se ne ozira.	Naročnina za dijake in vojake 8 kron.	Leto IV.	
Vsak naročnik dobi letos jeseni brezplačno in poštnine prosto ilustrovan koledar za l. 1915. Za vsake pol leta plačane naročnine pa ima vsak naročnik pravico do ene slike Prešerna, Jurčiča, Gregorčiča ali Aškerca, če plača 40 vin. za ovoj in poštnino za vsako sliko.					

Ustoličenje koroškega vojvode.

Slovenski kmet sedi na knežjem kamnu ali kmečkem prestolu na Gospesvetskem polju; bliža se mu bodoči vojvoda v kmečki obleki, spremljan od plemstva in viteštva. Ob straneh vodijo mladega bika in konja, ki ga dobi slovenski kmet zato, da se umakne novemu vojvodi. Vojvoda ima v roki pastirsko palico.

(Po Valvasorjevi sliki.)

Petstoletnica slovenskega ustoličenja koroškega vojvode.

(18. III. 1414. — 18. III. 1914.)

Tudi Slovenci smo imeli svojo in celo mogočo državo; imeli smo svoje krvi vladarje, svoje zakonike, svoje vojske, s katerimi smo zmagovali nad silnimi germanskimi in azijskimi ljudstvi. Imeli smo svojo svobodno ustavo, svoje svobodno plemstvo, svobodo v svojem jeziku in v svoji veri. Imeli smo svoje kneze in vojvode, ki si jih je slovensko ljudstvo izvolilo svobodno po svoji volji. Knez ali vojvoda je bil v Slovencih le prvi med starešinami; prejel je vso oblast iz rok ljudstva, čegar zastopnik je bil — slovenski kmet. Iz ljudstva so izhajali slovenski knezi in vojvode, ki jih tudi knežje dostojanstvo ni ločilo od ljudstva. Vojvoda slovenski je bil v vojnah vrhovni poveljnik ljudstva, njegov prvi branitelj, najvišji sodnik, zaščitnik pravice, najvišji duhovnik in kasneje v krščanski dobi varuh prave vere.

Letos pa praznujemo žalosten jubilej: 500letnico smrti slovenske državnopravne svobode in samostalnosti. Dne 16. marca t. l. bo minilo 500 let, odkar je bil na Gosposvetskem polju ustoličen poslednjič s slovenskim obredom po zastopniku svobodnega, slovenskega ljudstva koroški vojvoda, Ernest Železni.

Slovenski vojvode.

Korotan, rakrana slovenskega naroda, je bil nekdanje središče slovenske neodvisne države. Na Gosposvetskem polju na Koroškem je zibel in obenem grob slovenski državnopravni samostalnosti. Tam je včasih odločalo slovensko kmečko plemstvo pravo za vse slovenske pokrajine. Ljudstvo je narekovalo svojemu vladarju slovensko prisego ter ga pred vsem svetom prisililo, da je moral očitno priznati, da je narodova volja najvišji zakon, a vladarji so le od naroda pooblašteni izvrševalci narodove volje.

Obred ustoličenja koroških vojvod na Gosposvetskem polju je brez primere v zgodovini evropskih narodov. Za nas pa je tem večjega pomena, ker je imel čisto slovenski značaj.

Zgodovinarji trdijo, da so prišli Slovenci v takratni Norikum l. 595. Toda letnica ni zanesljiva, in se dokazuje, da so Slovenci zasedli današnje slovenske pokrajine že mnogo poprej. Zgodovinsko dejstvo je le, da je imel leta 595. in 596. bavarski vojvoda, vazal Frankov, boje s Slovenci. Slovenci so bili zmagovalci, ter so vdrli na Tirolsko in Bavarsko. Vendar so Slovenci postali in za dolgo dobo ostali odvisni od Bavarcev, oziroma od Frankov in tudi od Avarov. Leta 623. pa so si izvolili za vojvodo domačega plemiča Sama. Ta je po srečnih bojih ustanovil veliko slovensko kraljestvo. Njegova država pa je imela, žal, le kratek obstanek.

Prvotno so živeli Slovenci v združenih in županijah. Pozneje so se županije združile v nekako državno zvezo, ki ji je načeloval veliki župan, a za časa vojne je imel naslov vojvode. Gorotanski Slovenci so se združili v lastno državno zvezo kmalu po razpadu Samovega kraljestva. Ta država je obsegala neke skoraj vso sedanjo Koroško, nego tudi večji del Štajerske, vzhodno Tirolsko, del Avstrijske in najbrže tudi kos današnje Gorenjske.

Prvi znani slovenski vojvoda je bil Borut v začetku 8. stoletja. Leta 738. se je Borut podvrnil bavarskemu vojvodu

Tasilu, da mu je pomagal odpoditi Avare. Ker pa je bil Tasilo frankovski vazal, so prišli tudi Slovenci pod frankovsko oblast. Takrat so se začeli naseljevati po Koroški in Štajerski Bavarci in Franki.

Bavarci so odpeljali Borutovega sina Karata in vnuka Hotimira (Kajtimar) na Bavarsko za poroka. Oba so vzgajili v krščanski veri. Po Borutovi smrti (750) je frankovski kralj Pipin na izrečno željo Slovencev posadil na koroški vojvodski prestol Karača, po njegovi smrti pa Hotimira. Oba sta bila vazala Frankov.

Po Hotimirovi smrti so nastali v deželi veliki boji. Bavarci so se osvobodili Frankov, in bavarski vojvoda Tasilo si je leta 772. popolnoma osvojil Karantanijo ter nastavljal za kneza Vladuha (Valhuna). Ta je bil zadnji vladar iz starega koroškega knežjega rodu. Za Vladuhove vlade se je začelo nasilno pokristjanjevanje koroških Slovencev. Razvili so se silni domači boji, ker so Slovenci pod vodstvom svojih višjih duhovnikov Droha, Vrela in Drodorja branili staro vero svojih očetov. To dobo je opesnil Fr. Prešeren s svojim epom »Krst pri Savici«. Bojem je napravil konec francoski kralj Karel Veliki, ki si je leta 788. zopet podjarmil Bavarsko, nakar so padli tudi gorotanski Slovenci pod frankovsko oblast.

Karel Veliki je razdelil deželo na grofije in marke ter je pustil Slovincem njihove kneze in prejšnjo ustavo.

Vladarji v Karantaniji so se pogosto menjavali, dokler ni prišla dežela l. 1335. pod Habsburžane. Tudi po svojem združenju z Nemčijo ni bila Karantanija spojena z njo v enotno državo, nego so slovenske dežele obdržale svoje pravne običaje in celo svojo mero in svoj denar.

Prvotno Slovenci niso poznali razlike med seboj. Vsi so bili svobodni, vsi so imeli enake pravice. Šele v teku časa zaradi stika s tujci so tudi pri Slovencih nastali razni stanovi. Delili so se v plemiče, svobodne in nesvobodne. Tudi sužnje so dobili in sicer so jim bili sužnji kaznenci ali pa ujetniki, ki so jih privedli z vojen. Svojim sužnjem pa so določali dobo, ko so lahko postali prosti ter se vrnili domov. Slovenski plemiči slovenskih imen so dobili od frankovskih vladarjev posestva po vsem Koroškem in celo na Gornjem Avstrijskem. Da je bila v 10. stoletju tudi Gornja Koroška, ako ne več čisto slovenska, pa vsaj s Slovenci zelo mešana dežela, dokazujejo lepa slovenska imena v raznih listinah.

Začetek ustoličenja koroških vojvod.

Zgodovinarji navajajo leto 790. za začetek slovenskih obredov pri ustoličenju vojvod. Bržčas so se že prvi slovenski knezi za bavarske vlade ustoličali na staroslavni način. Vsekakor so bili že knezi Bōrut, Karat, Hotimir in Vladuh svobodno izvoljeni in svečano ustoličeni ali v Krnskem gradu ali pa v Blatogradu, ki sta bila takrat glavna utrjena gradova na Koroškem (Karantanskem). Prvi nemški knez, ki se je podvrnil obredom, je bil vojvoda Arnulf (879), ki je bil rojen v Blatogradu, se nazival karantanskega vojvoda ter se je sploh čutil Gorotanca. Svojemu nezakonskemu sinu, ki mu je podelil okrožje Breže, je dal slovensko ime Svetopolk. Staro slovensko pravo pa je razvidno tudi iz pisma, ki so ga pisali slovenski veljaki na Bavarski dvor ter prosili, naj jim pošljejo domov Hotimira, da si ga postavijo za kneza.

Knežji kamen in vojvodski prestol.

Spomina nekdanje slovenske svobode v Korotanu sta še ohranjena: Knežji kamen in vojvodski prestol.

Knežji kamen ali kmečki prestol je stal blizu cerkve sv. Petra pod Krnskimi gradom. Kamen je odlomljen spodnji del rimsko-jonskega stebra; bil je nad pol metra visok ter ima pri temelju premer 87 cm. Bržčas so vzeli ta kamen iz razvalin nekdanjega rimskega mesta Viruna, ki je bilo v neposredni bližini. Danes je seveda že na vseh koncih odkršen in razpokan.

Vojvodski prestol je četrte ure pod Gospo sveto na takozv. Gosposvetskem polju ob glavni cesti Celovec-Št. Vid. Sestavljen je iz sirovo obklesanih apnencev. Na vsaki strani je sedež, sredi med obema pa navpična stena za skupno naslanjalo. Na severni strani je vdolben navpični napis, ki se čita od zgoraj navzdol: MA SVETI VERI; na zapadni strani pa čitaš od spodaj navzgor besedo VERI.

K vzhodnjemu sedežu, kjer je med obredom sedel novi vojvoda, peljeta dve stopnici, k zapadnemu sedežu, kjer je sedel volilni knez, pa je samo ena stopnica. Na naslanjalu je na vzhodni strani tudi nekak napis, a čitati je mogoče le par posameznih črk.

Prisega vojvod se baje ni nikjer ohranila, vendar navaja besedilo Rozman v »Drobtinica« 1855. sledeče: »Kako mene je sadaj naprei brano y sapouedano, tako hozhiu sturiti y vuse dopernesti, tako meni Bog pomosi diua Maria Mate bosja y vuse Suetzi.«

Slavnost ustoličenja vojvode.

Z malimi izjemami opisujejo vsi zgodovinarji enako obrede ustoličenja slovenskih vojvod. Po Valvasorju zvemo sledeče:

Pol ure od cerkve (Gospa Sveta) je bil na ravnini takozvani kraljevi prestol. Na Koroškem je bil namreč star običaj, da vsak novi deželni knez sprejme to deželo od kmeta v najem (fevd), in sicer na sledeči način: Med plemiči je bil kmečki rod, imenovan vojvodi Blažjevski, ki je bil iz starih časov svoboden. Kadarkoli se je na Koroškem umestil nov deželni knez ter je delil najeme, sedel je kmetovojvoda po svoji dedni pravici na okrogel ploščat mramorni kamen, ki ima obliko okrogle mize ter stoji pod Krnskimi gradom ne daleč Gospe Svete. Kmeta je obstopilo kmečko ljudstvo zunaj ograje, ki je bila potegnjena okoli kamna; potem je prišel bodoči deželni knez v preprosti kmečki obleki, tudi je imel tak klobuk in take čevlje; v roki je držal pastirsko palico. Spremljala sta ga dva deželna gospoda, za njimi pa je šlo vse plemstvo v nališpanih oblekah z grbom nadvojvodine Koroške. Pred njimi je šel med dvema handeroma goriški grof kot dedni volilni grof na Koroškem. Ob strani deželnega kneza so peljali na eni strani črno govedo, na drugi strani pa mršavo kljuse. Kakor hitro se je deželni knez približal kmetu, je zaklical kmet: »Kdo je ta, ki se tako ošabno bliža?«

Nato odgovori okoli stoječe ljudstvo: »Deželni knez prihaja.«

Kmet vpraša zopet: »Ali je tudi pravičen sodnik in vnet za blagor naše dežele? Svobodnih lastnosti? Zaščitnik krščanske vere in vdov ter sirot?«

Ljudstvo odgovori: »Da, je in ostane.«

Nato mora deželni knez za imenovani dve živali pri svoji vesti obljubiti, da bo pravičen, ako bi tudi zaradi tega moral postati tako reven, da bi se moral preživljati s tako živino, kakor sta bik in konj.

Potem vpraša kmet zopet: »Kako in s kakšno pravico me bo odstranil s tega sedeža?«

Odgovori mu goriški grof: »Odkupil te bo za 60 pfenigov, bik in konj bosta tudi tvoja, vzela boš knezovo kmečko obleko, tudi bo tvoja hiša svobodna in prosta vseh davkov.«

Nato je vzel kmet ponudeni živali ter se je umaknil deželniemu knezu. Vendar je opomnil kmet kneza z rahlim udarcem na lice, naj sodi pravično. To je prisegel nadvojvoda, kakor hitro je stopil na stol. Obrnil se je parkrat z golim mečem okrog, zavihtel meč v zraku ter pri tem prisegel, da bo brez razlike na osebe sodil enako pravično vsakogar. Potem je šel v bližnjo cerkev Sv. Petra na hribu ter je slekel po cerkvenih obredih kmečko obleko, oblekel pa svojo knežnjo.

Nato je obdedoval istotam s plemstvom in vitezi. Po obedu je jezdil k najemskemu prestolu (imenovanem vojvodski prestol), sedel nanj ter govoril deželni gosposki odkrite glave in s povzdignjenimi prsti običajno prisego, da bo namreč deželni gosposki ohranil vse stare milosti in svoboščine neizpremenjene. Nasprotno pa je sprejel poklonstvo od svojih plemičev ter jim delil najeme, fevde. Goriški grof je sedel za deželnim knezom na drugi strani prestola in delil tudi po svoji pravici svoboščine in najeme. Dedni deželni maršalek pa je vzel konja deželnega kneza; dedotočaj je držal zlato jabolko in dedostolnik skledo. Medtem, ko je sedel deželni knez na prestolu in delil najeme, so imeli Gradniki (Gradnegger) od nekdanje pravice in oblasti, kolikor travnikov le možno pokositi. Seno je bilo njihovo; seno so jim potem odkupili. Ravno tako so imeli Partovčani (Portendorfer) — in poslej, ko je ta rod izumrl, gospodje Mordaxi, ki so bili gospodje na Kranjskem — pravico dednega požiganja, ako se drugače niso pobotali s protivniki. Končno je odrinil deželni knez z vso gospodo v gosposvetsko cerkev, kjer so peli »Te Deum laudamus« in s tem je bil obred končan.

Vetrinjski opat Janez, ki je živel od leta 1280. — 1340, je opisal ustoličenje Majnharda Tirolskega 1. septembra 1286. Njegov opis se krije z ostalimi kronisti; Izrečno pa navaja, da je kmet ogovoril kneza v **slovenskem jeziku**. Seveda je tudi knez odgovarjal slovensko, dasi tega ta zgodovinar ne omenja izrečno; pač pa potrjuje to Hansitz (slavicis verbis se iudicem futurum spondet).

Najstarejši opisovalec teh obredov je štajerski kronist Otokar, ki je izrečno sporočil, da je govoril kmet na knežjem prestolu **slovensko**.

Gregor Hagen je tudi opisal ta slovenski obred in se huduje nad Avstrijci, ki so se obredom posmehovali. Nemci so se stari slovenski šegi in pač tudi slovenskemu jeziku rogali!

Obrede ustoličenja je opisal nadalje Enej Silvij Piccolomini, župnik v Slovenem Gradcu, poznejši papež Pij II. (1458. do 1464.), ki tudi naglašja, da je kmet govoril s knezom slovensko.

Jakob Unrest je bil župnik v bližini Gospe Svete, pri Svetem Martinu nad Dholico. Tudi Unrest poroča, da je bil obred v slovenskem jeziku.

Iz vseh opisov torej je razvidno, da so se obredi do konca srednjega veka vršili v **slovenskem jeziku**, da so se slovenski kmetje smatrali po podedovanih pravicah za **gospodarje** dežele ter so postavljali kneze le za svoje **izvrševalne organe**.

Bavarci so že za časa Karata in Hotimira pustili slovenskim kmetom, da so si sami volili kneze, in so Slovenci imeli pravico, zavriniti kneza, ako jim ni ugajal. Kralj jim je moral poslati drugega.

Koroški knezi so celo pred cesarjem morali govoriti le slovensko in so imeli pravico, da se jim na cesarskem dvoru ni bilo treba odkrivati. Na dvoru so bili vrhovni lovski mojstri in so razsojali baje le v slovenskem jeziku vse prepire v lovskih rečeh vpričo cesarja.

Tekom časa pa so te slovenske pravice zaspale. Vojvode iz nemških dinastij so se pač morali naučiti vsaj slovenskih odgovorov za ustoličenje, a vojvode habsburške krvi niso hoteli sploh več odgovarjati slovensko na kmetova slovenska vprašanja. Ti so bili pač pristno nemška rodbina.

Ko je slovenski kmet takega nemškega vojvoda nagovoril, se je otreseel vojvoda Slovenca z besedami: »Ich verstan diner sprach nitt« (»Ne razumem tvojega jezika«), in s tem se ga je popolnoma odkrižal. (Konec prih.)

Voivodski prestol na Gosposvetskem polju na Koroškem, v novejši dobi zagrajen. (Po fotografiji.)

Vladimir pl. Treščec-Branjski.

(K njegovi petletnici kot intendant kr. dež. hrvatskega gledališča v Zagrebu.)

Njegovo ime je popularno tudi v Ljubljani, saj je njegova zasluga, da imamo Slovenci tudi v sezoni 1912/13 operne in operetne predstave ter da imamo še dalje slovensko dramo. Sramovati bi se morali Slovenci pred vsemi slovenskimi brati, če bi imela Bela Ljubljana nemške dramske, operne in operetne predstave, a da bi ostali Slovenci brez svojega gledališča! On pa nam je odstopil svojega člana, g. Ign. Borštnika, da igra in vodi dramske predstave v Ljubljani, in on nam pošilja ves svoj operni in operetni ensemble, da nam prireja vzorne predstave. Dolej nam je uprizoril sledeče opere: Trubadur, Ples v maskah, Traviata, Aida, Rigolletto, Tosca, Madonin žongler, Carmen, Lakme, Madame Butterfly in Zrinjski ter opereto Poljska kri. Danes in jutri se uprizore opere Stara pesem (V. Parma), Glumači in Otello. Še nikdar ni imela nobena sezona slovenskega gledališča toli

bogatega opernega repertoarja, kakor letos po zaslugi Vladimira pl. Treščeca Branjskega.

Narodil se je v Topuskem na Hrvatskem leta 1870. Po dovršenih pravnih študijah je deloval kot vladni uradnik na raznih krajih in končno tudi v Bosni. Leta 1906. je bil imenovan kr. vladnim tajnikom in leta 1912. kr. oddelnim svetnikom deželne vlade. Dne 4. junija 1909. je bil imenovan intendantom hrvatskega kazališta.

Jugoslovanska javnost je poznala Vl. pl. Treščeca kot pisatelja odličnega talenta, polnega erudicije in širokega obzorja, pod pseudonimom Vladimir Borota. Napisal je mnogo finih novel in novelet, med katerimi zavzema njegova »Ksenija« najuglednejše mesto v moderni hrvatski literaturi, dalje socialna romana »Ljetne noči« in »U malom svjetu«, ki je izšel v »Hrvatski Matici« i. dr. Prevajal je Daudeta, Zolo in Bourgeta (»Cosmopolis«) ter pisal o umetnosti in gledališču. V študijske svrhe je potoval po Nemškem, Italiji in Belgiji, ter je dalje časa živel v Parizu. Ko je pokojni Stjepan pl. Miletić pred nastopom svoje intendantance potoval po Evropi, da spozna prva gledališča, ga je spremljal Treščec kot prijatelj, ne da bi slutil, kako mu je usojeno, biti kdaj Miletićev naslednik. Pokojni Miletić je napisal za zbornik Život 1. 1900. o Treščecu simpatičen članek, v katerem s priznanjem ocenjuje njegovo književno delovanje ter posebno naglašja njegovo energičnost volje za delo, napredek in borbo, značajne volje, ki pomlaja in oploduje življenje z uspehi. S tem je genijalni Miletić svojega prijatelja naravnost kvalificiral za gledališkega intendant. Ker je Treščec izboren stilist in globok poznavalec moderne književnosti, je že več let odbornik Hrvatske Matice. Vodilna ideja intendant Treščeca je, da zagrebško gledališče ne sme biti le zagrebško, nego mora delovati kot obče-hrvatsko in resnično jugoslovansko. Zato prireja Treščec gostovanja po Dalmaciji in Bosni, kjer so dnevi predstav pod njegovim vodstvom vselej svečani narodni dogodki. A gostoval je tudi na Cetinju in v Belemgradu ter bil za svoje zasluge odlikovan s črnogorskim Danilovim in srbskim redom sv. Save. Zdaj pa prireja gostovanja tudi v Ljubljani, za kar so mu hvaležni vsi kulturni Slovenci. S svojo energijo je napravil v hrvatskem gledališču red, naučil je članstvo točnosti in discipline, odstranil anarhistične elemente ter tako obnovil zavod, da je danes zopet vreden naslova kraljevskega deželnega gledališča. Število predstav je skoro podvojil in s tem odpravil prejšnje gomiljenje dolgov. Dasi je vrnil Zagrebu krasno, za več let izgubljeno opero, zna izhajati brez deficita. Poset predstav je sijajen in abonentov je več kakor kdajkoli poprej. Seveda ima tudi sovražnike, zavistnike in tekmece, a njegovo velezaslužno delo je pravkar priznalo celo Njegovo kralj. Veličanstvo, ki je zvišalo svojo osebno subvencijo gledališču od 20 na 40 tisoč kron. Hrvatje so lahko ponosni na svoje izborni kazališče, ki ga je dvignil Treščec s svojim okusom in s svojo železno roko toli visoko.

Ženski vestnik.

Saj se ne mudi!

Ta izrek je zasleplil in zapeljal celo marsikatero dobro gospodinjo, da si je nabavila stvari, ki jih neobhodno ne potrebuje. »Saj se ne mudi!« — tako pravi namreč trgovec, ko nabere gospodinjo kupe blaga ter omeni kar mimogrede in

malomarno, naj jej račun pošljejo, ki ga v kratkem poravnava. »Saj se ne mudi«, to je običajna fraza, pri kateri pa se marsikateremu prodajalcu krči v strahu srce, ker pač ve, da njegovi dobavitelji ne porečejo: saj se ne mudi, nego bodo zahtevali določenega dne plačano vse do vinarja ali mu pa zavijejo vrat. Ubogi trgovec je šestokrat v največji zadregi. Ako ne dá blaga na upanje, se zameri do skrajnosti, odjemalke mu obrnejo hrbet in hujškajo še druge, naj store takisto. Če preveč upa ljudem, pa pride čas, ko mora on plačati velike račune, a denarja ni od nikoder. In take de-

dobro je poznala Marija Terezija človeško srce. V dolgem pismu, ki ga je pisala kraljici Karolini, pravi, da more biti glavni pogoj srečnega zakona edinole zaupanje, neomajno, medsebojno zaupanje, ali to zaupanje mora biti zaslužno. — Med vrstami omenja cesarica tudi, da ima žena večkrat duševno premoč nad možem, a pravi dobesedno, da mož te premoči ne sme občutiti, ker bi to vodilo do nesloge. Ako je mož odvisen od žene, mu žena ne sme tega nikdar očitati; prilagoditi se mora malim napakam in navadam svojega moža. Ne sme se prepirati. »Saj je možno mirno povedati,

jim hčeram popustljivost, ki jo smatra za največjo žensko čednost. Dalje naglašja, da mora temperamentna žena znati obvladati svojo voljo: »kdor se vdaja vsem svojim muham jim podleže.« — Nesrečni kraljici Mariji Antoinetti piše: »Človek mora znati igrati svojo ulogo, ako hoče imeti ugled... Domišljati si kaj na svojo krasoto in talent je blazno, ker ni to nikaka osebnostna zasluga.« — Ljubeznivo opominja svojo, precej ničemerno hčer na francoskem prestolu, češ: »Več kot vse druge lastnosti velja pri ženski dobroti srca!«

Uspeh hrvatske pisateljice. V soboto, 28. februarja je uprizorilo hrvatsko gledališče v Zagrebu izvirno dramo »Kletva«, ki jo je po romanu Avgusta Šenoe spisala ga. Marija Juričeva-Wodvařka, znana nadarjena hrvatska pisateljica in žurnalistka. Piše pod imenom Zagorka. Drama »Kletva« je imela izreden uspeh ter so kritike o njej povsod najlepše.

Protestantske duhovnice. Evangelsko-teološka fakulteta v Berlinu je sklenila, da prepusti tudi ženske k teološkim študijam. L. 1911 je študiralo že 29 žensk teologijo. V vseh oddelkih teološkega seminarja so ženske redne slušateljice.

Angleška duhovščina za ženske. Srečna Anglija! Našel se je v njej mož, duhovnik, škof, ki se je osmelil in je povedal na vsa usta, da ima njegova cerkev v marsičem zastarele formule, ki ne spadajo več v današnji moderni čas. Bil je to škof Lincoln, ki je zahteval, naj bi se črtal stavek »žena bodi možu pokorna«. Duhovnik naj ne vprašuje pred oltarjem, ali bo žena možu »pokorna« in nevesta naj ne bo primorana, prisegati nekaj tako nečastnega. Če bi anglikanska cerkev res črtala besedo »pokorna« iz svoje poročne formule, tedaj bi s tem javno priznala in razglasila, da smatra moža in ženo za popolnoma enakopravna. In gotovo je, da bi temu liberalnemu naziranju cerkve kmalu sledil tudi posvetni zakonik. Sicer je pri zborovanju sinoda škof Lincoln umaknil svoj predlog, ker se je bal, da bi ne bil sprejet, ali da bi bil odobren le z majhno večino. In zopet se je dvignil drug škof, Winchesterski, ki je obžaloval, da je njegov brat v Kristu umaknil hvalevredni predlog. A tudi predsednik sinoda, visoki nadškof

Vojvodski prestol na Gospesvetskem polju: Na sprednji strani sprejema koroški novoizvoljeni vojvoda poklonstvo plemstva in deli fevde; na drugi strani deli goriški dedni volilni grof svoboščine. Vojniki Gradnikov hite med obredom kositi po tujih travnikih, Partovčani pa požigajo poslopja svojih sovražnikov. (Po Valvasorjevi sliki.)

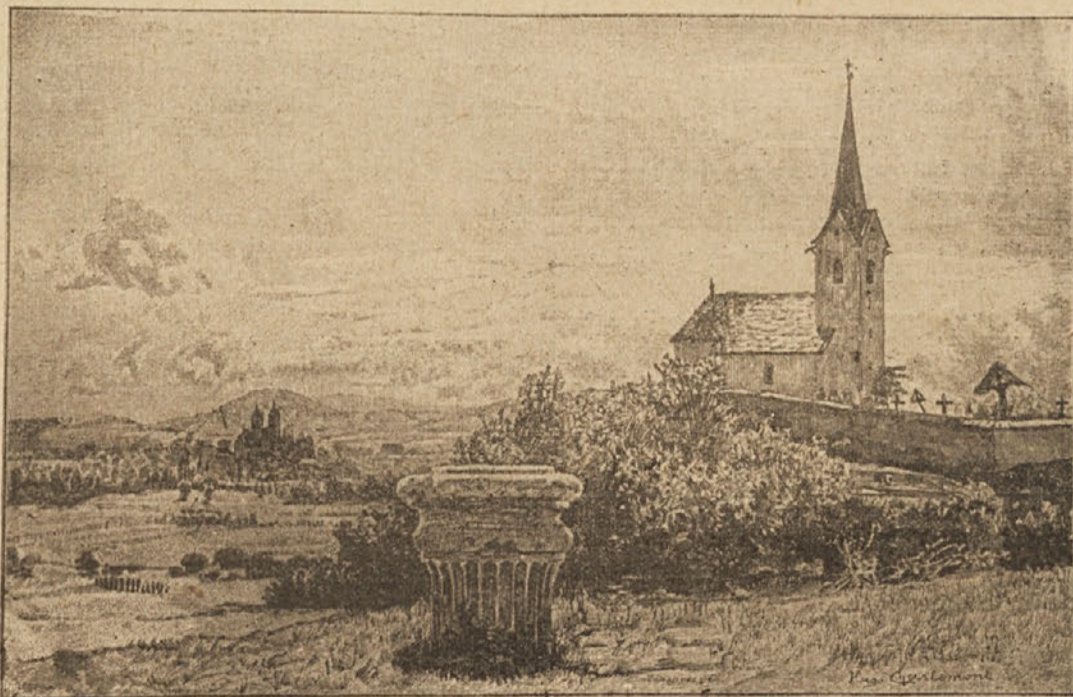
narne stiske so čim dalje hujše in pogostejše, dokler ne sledi končno polom. Trgovec in obrtnik vendar ne moreta živeti od svot, ki so zapisane v knjigah, on sam nima toliko kredita, kot ga zahtevajo brezobzirni odjemalci. Trgovci morajo tudi plačevati blago kolikor možno sproti ali vsaj po pretoku treh mesecev od tedaj, ko so ga prejeli. Trgovec, ki plačuje takoj, dobi popust ali skonto, oni, ki ostaja dolžan, pa mora plačevati od dolga še zamujene obresti in ne dobiva nikakega popusta. Jasno je torej, kateri trgovec more oddajati blago ceneje. Vsi oni, ki jemljejo stvari lahkomišljeno na upanje, ne da bi se menili za to, ali jih bodo mogli sploh kdaj plačati, niso le grobokopi trgovcev, ampak so veliki škodljivci človeške družbe sploh. Vsi morajo dražje plačevati zato, ker posamezniki — katerih je pa ogromna množica — ne plačujejo svojih dolgov.

Sicer je resnica, da včasih res ni mogoče drugače, kakor da vzamemo blago na vero, ali na obroke, kakor se lepše glasi. Marsikateri zakon bi se ne mogel izvršiti, ako ženin in nevesta ne bi dobila pohištva in drugih stvari na obroke. V takem slučaju pa smemo vzeti le toliko, kolikor je neobhodno potrebno in kolikor bomo mogli plačati. Ne nabavljajmo si razkošnega pohištva, dragocenih oblek ali celo zlatnine in srebrnine, ako nimamo denarja za to! Koliko grenkih ur bomo prihranili na ta način sebi in vsej obitelji! Mudi se, zelo se mudi za plačilo, tako si recimo vedno in vedno, pa bo prav za nas in za druge!

Z mirno besedo dosežeš več nego s hrupom in prepirom, te besede, ki jih je izrekla cesarica Marija Terezija o zakonu, so še danes docela veljavne. Veljavni so vsi pametni nasveti, ki jih je dajala ta visoka gospa svojim hčeram, Mariji Antoinetti, francoski kraljici in neapoljski kraljici Karolini. Danes, v dobi najžarkejše ženske emancipacije, so ti nasveti še vedno moderni, modri, izraz plemenite duše. Pisma, ki so izšla v tisku, pričajo kako

kaj boli človeka, brez očitkov in brez prepira. Najboljši posredovalec je molk... »Nikdar ne vzbujajte mnenja, kakor da hočete imponirati svojemu možu ali ga kritizirati. Mož se mora čutiti svobodnega, da ostane nežen soprog.« — Marija Terezija ne pozablja niti majhnih pogreškov, ki so v zakonu velikega pomena: »Ne pokažite se pred svojim možem nikoli v zanikarni obleki,« svetuje svoji hčeri, »bodite vedno čedna, redoljubna in dostojna.« — A svari tudi pred preveliko ničemernostjo in paradnostjo. »Žena mora ugajati možu s svojimi dejanji, ne s svojo obleko.« — Tudi priporoča svo-

Canterburyski ni niti najmanje nasprotoval. Nastopiti sicer ni mogel kot revolucionar, toda kimal je in se prijazno smehljaj. Anglikanska cerkev je dovolj moderna, da priznava, da se bo treba prilagoditi novim razmeram v življenju. Počasi — a vendarle!

Knežji kamen ali kmečki prestol blizu cerkve sv. Petra pod Krnskimi gradom (danes shranjen v deželni »dvorani grbov« v Celovcu.)

Steckenpferd-lilijinomlečno mlie

prej ko slej neutržno za racionalno oskrbo polti in lepote. Priznanostna pisma. 157 Po 80 h povsod.

Naše slike.

Irma Polakova. Zopet prinašamo dve sliki te nadarjene naše rojakinje, ki smo pisali o njej opetovano, dve sliki iz nasprotnih umetniških strok, iz seriozne opere in lehkokrile operete. Delokrog gospe Polakove je pač izredno velik, a bržčas je še večji, kakor je mogla pokazati doslej. Mislimo namreč, da ima tudi velik talent za dramo ter da bi mogla zlasti v karakternih ulogah postavljati na oder prav izborne značaje. Tudi Dunajčanka ga. Hansi Niese je presenetila svoje čestilce kot originalna dramatska umetnica, a so mislili, da spada le v opereto. Gospa Polakova ima izredno simpatičen, fino izšolan glas, čustva bogato predavanje in izrazito igro. Spočetka le operetna subreta, a v tej stroki resnično izborna in izvirna, je skočila pogumno v opero ter pela mahoma velike mladodramske vloge z najlepšim uspehom. Kmalu si je pridobila velik operni repertoar ter je danes med glavnimi stebri hrvatske opere. V Goldmarkovi operi „Sabska kraljica“ poje sijajno tragično Sulamitho. V „Poljski krvi“ pa smo jo videli tudi v Ljubljani kot Jeleno, plemkinjo v ulogi poljskega kmečkega dekleta.

† **Okrajni sodnik Josip Prevec.** Kdo ga ni poznal, našega Jožeta! V dno veselega, zabavnega in voditelja vsake vesele družbe! Ni ga več med nami. Novembra meseca lanskega leta se ga je lotila težka bolezen; boril se je z njo 2 meseca, se zatekel v Ljubljano iskat ljubega zdravja, a ondi je našel hladno grob. Prerano, v najboljših letih, je zapustil ta svet, zapustil svoj priljubljeni Logatec. Rojen je bil leta 1870 v Cerkljah na Gorenjskem. Ljudsko in srednjo šolo je dovršil v Ljubljani, juridične študije pa na graškem vseučilišču. Kot sodni praktikant in avskultant je služboval v Ljubljani in v Novem mestu, leta 1900 je bil imenovan sodnikom v Logatec, kjer je služboval ves čas do smrti in ondi postal tudi okrajni

sodnik in predstojnik logaške sodnije. Bil je vester uradnik in pravičen, nepristranski sodnik, kot človek blaga duša in izboren družabnik. Mnogo je daroval za narodne namene, sodeloval pri različnih narodnih prireditvah, bil predsednik ali odbornik različnih narodnih društev. Bil je navdušen slovenski pevec in aranžiral je plesne za-

Vladimir pl. Treščec-Branjski, kr. oddelni svetnik, intendant kr. zemalj. hrvat. kazališta v Zagrebu. (Fot. M. Šimić, Zagreb.)

bave v narodne svrhe, kjer in kadar je le mogel. Rajnik je bil resnično socialen človek! Kot sinu revnih kmetijskih starišev mu je bilo hoditi po trnjevi poti slovenskega dijaka — siromaka. Z gorenjsko žilavostjo in vztrajnostjo si je priboril kos kruha, uredil si in pripravil lep kotiček v prijaznem Logatcu in hotel lepo v miru uživati sadove svojega truda — ko mu je neizprosna smrt napravila debelo črto čez njegove načrte.

Jakob Špicar: Miklova Zala. Iz življenja in junaških bojev koroških Slovencev s Turki je napisal Jakob Špicar ljudsko igro „Miklova Zala“ po znani in zelo popularni dr. Sketovi povesti. J. Špicarjeva ljudska igra ima prav lepo, rodoljubno, živahno in pestro dejanje in efektne vloge. Zato to igro radi igrajo po slovenskih odrih. Naša slika kaže osobje jeseniškega gledališkega društva, ki je uprizorilo „Miklovo Zala“ že opetovano z najlepšim uspehom. Tudi koroški Slovenci prihajajo radi gledat to igro, ki kaže junaško požrtvovalnost koroških slovenskih kmetov in kmetic.

Iznajdba slovenskega mlinarja. Martin Okretič, mlinar na Nabrežini, je iznašel mlin, ki ga goni bencin. Mlin obstoji iz treh kamnov in stop. Vsa naprava je lastnoročno delo Okretičevo, ki je bil prej kolar. Sestavil je tudi motor po lastnem sistemu. Naša slika kaže vrlega iznajditelja z ženo in otroki pri delu v mlinu. „Lintvern“. Najlepši izprehod z Vrhniko je do takozvanega „Lintverna“. Tam

bruha iz skalne rupe vsakih 24 ur — okoli devetih zjutraj — voda, iz katere nastane Bela, ki se izteka v Potok, a ta se izliva pri Vrhniki v Ljubljano. Pod „Lintvernom“ stoji star mlin. Kraško ozemlje ima gotovo še več takih zanimivih jam. Zakaj bruha voda vsakih 24 ur iz „Lintverna“, ni pojasnjeno. Gotovo živi o tej jami pravljica, ki govori o „lintvernu“ (zmaju).

Viljem I. kralj albanski. V soboto popoldne ob pol 3. je dospel albanski kralj, Viljem I., princ wiedski, na avstrijski ladji, ki so jo spremljale tri tuje ladje, v Drač, ki je začasno glavno mesto Albanije. Sprejem je bil veličasten, ker sta poslali Avstrija in Italija svoje najboljše aranžerje. Opažalo pa se je, da albanskih poglavarjev in vplivnih politikov ni bilo v Draču. Kralj Viljem si je izmislil novo albansko vladarsko uniformo, ki je posneta po husarski uniformi z albanskim vezivom in s srbsko čepico s perjanico. Ker je kralj velik mož, je Albancem prav imponiral.

Nekdaj svobodni Buri — angleški policaji. Po junaških bojih so izgubili Buri svojo svobodo, in danes so jim gospodarji Angleži. Ker so Buri izborni jezdeci, jih Angleže uporabljajo za stražnike na konjih. Pri zadnjem velikanskem štrajku so Buri izborni vršili svojo nalogo ter zatrli štrajk tujih delavcev v par dneh.

Eksplozija avtomobila pri Badenu. Če stoji kje na cesti lep avtomobil, se ljudje radi ustavljajo in ga ogledujejo. Nihče se ne zaveda, da more biti ta radovednost tudi opasna. Na cesti med Wöllersdorfom in Badenom pri Dunaju se je avtomobil dunajske akcijske družbe nenkrat ustavil in začel goreti. Šofer je skočil iz voza na cesto in zbežal, ljudje pa so radovedni gledali, čeprav jih je šofer posvaril. Hipoma je avtomobil eksplodiral. Kotel s 30 litri bencina se je razletel ter je ranil nad 40 oseb, nekatere težko, druge lažje, a vsi so bili opečeni. Tako je bila kaznovana radovednost.

Irma Polakova v ulogi Jelene Zarembe v Nedbalovi najnovjši opereti „Poljska kri“. (Fot. S. Weinrich; Zagreb.)

Irma Polakova, operna pevka in operetna subreta kr. zemalj. hrvatskega kazališta v Zagrebu, v ulogi Sulamithe v Goldmarkovi operi „Sabska kraljica“. (Atelier Croatia, Zagreb.)

Nekaj pojasnila. Z neke strani se mi je namignilo, češ, da bi tisto o „kavijarju“ v mojem pismu utegnilo tega ali onega neprijetno zadeti. Bog ne daj! To bi mi bilo kaj neljubo in naravnost nasprotno moji nameri. Tiste moje besede niso bile nikakor naperjene zoper novodobno pisateljstvo ali čitateljstvo slovensko posebe, ki ga tudi premalo poznam, ampak veljajo splošno tistemu nezdravemu duhu, ki zdaj tako oblastno gospoduje po vseh literaturah našega časa. Pač pa mi je bilo tu nekako zavito (implicite) v mislih tisto prevajanje in presajanje onega bolehavega francoskega dekadentstva in bohemstva (po naše ciganstva) v našo zdravo gredo. Pustimo to drugim, n. pr. razvajanemu nemškemu sosеду, ki se je pa tudi že, kakor kaže, preobjedel in naveličal tega „kavijarja“. Če hočemo že presajati, saj je poslovenjenja vrednega blaga dovolj bliže, da nam ni treba hoditi ponje v Pariz na Montmartre. Jaz, da bi iskal zdaj zdražbe in prepira po svetu, ko si ne želim družega kot miru in pokoja v kakem tihem hotu! Nikakor! Brez zamere!

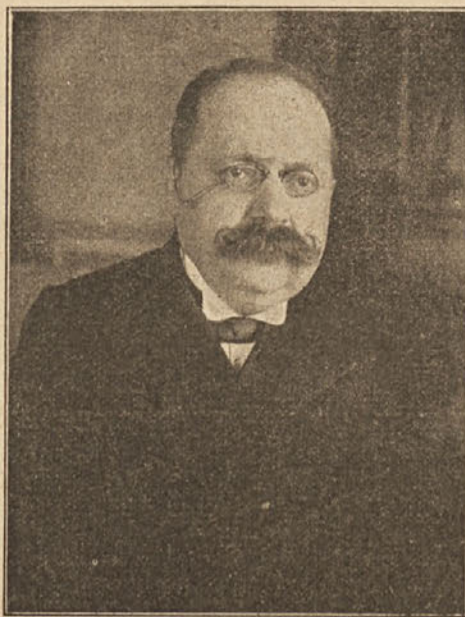
J. Stritar.

Razne vesti.

Ženski lasje — poročni dar. Na otoku sv. Hilde na Škotskem živi jako ubožno ljudstvo. Preživlja se večinoma z ribolovom ter z obdelovanjem onega malega kosa zemlje, ki ga je komaj dovolj, da preskrbi hišo s krompirjem in malo zelenjave. Nekaj donaša tudi nabiranje jajec od pingvinov in drugih morskih ptic. Ker so ta jajca v strmih skalinah, je silno težko in nevarno priti do njih. V tem kraju smatra dekle za največji svoj zaklad vrvico, ki jo splete iz svojih las. Čim daljša je ta vrvica, tem bogatejša je dekle. V ta namen zbira že prav majhna deklica vse lase, ki jej izpadajo tekom let ter jih spleta. Taka vrvica doseže čestokrat 15 do 18 metrov dolžine. Kadar se dekle poroči, podari svojemu ženinu na dan po-

roke to vrvico; s tem hoče izraziti, da se svojemu bodočemu možu popolnoma udaja in se mu v vsem pokorava.

Emancipacija moških. V državni deški kmetijski šoli v Minnesoti v Ameriki so vpeljali med druge učne predmete tudi pouk v šivanju. V ne-

† Okrajni sodnik v Logatcu, Josip Prevec.
(Fot. V. Kompare.)

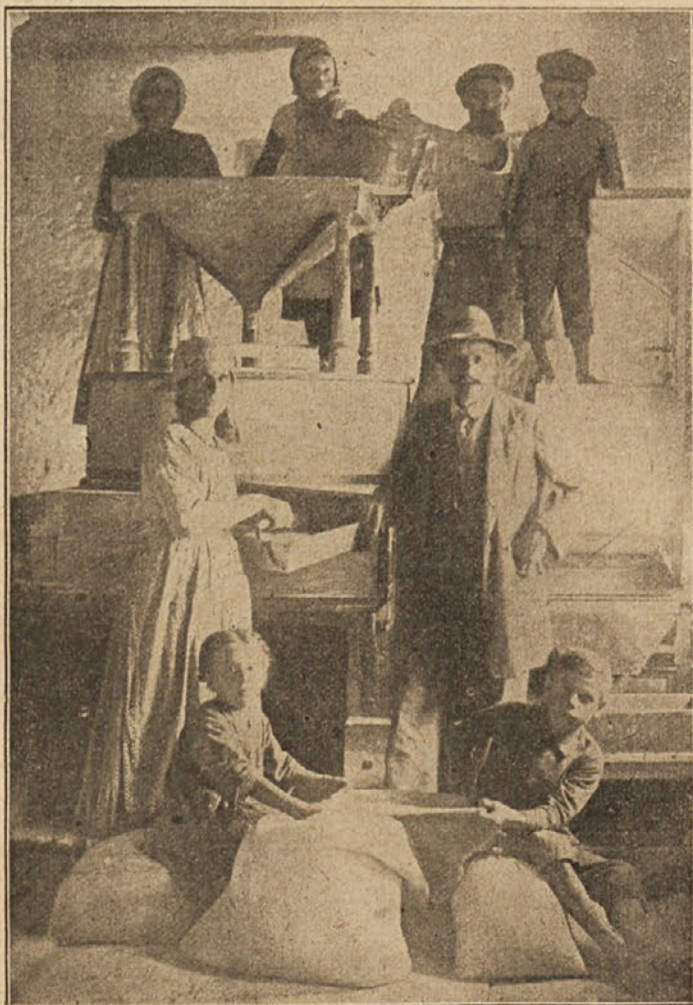
katerih londonskih deških šolah pa so že uvedli pouk v kuhanju. Moški ne marajo biti več odvisni od žensk, nego hočejo sami znati šivati in kuhati. Potem se jim ne bo treba ženiti le zato, da bodo imeli gospodinjjo, kuharico in šiviljo, ker bodo vse to znali sami. Idealni časi se bližajo; vbodoče se bodo sklepali zakoni samo iz prave ljubezni. Seveda bo na ta način zakonov sploh še mnogo manj kot doslej, a morda tudi manj revščine in sirotnih otrok.

Blizzard v Newyorku. V ponedeljek, dne 2. t. m. opoldne se je razširila po Newyorku vest, da se bliža ogromnemu mestu — blizzard od severo-

zahoda. V par urah mora dospeti. Blizzard pomenja silen snežni metež. Dasi je bilo nebo jasno in zrak mil, so ljudje vendar hiteli, za več dni nakupovati živila in kurivo. Malo pred 3. popoldne se je nebo stemnilo, leden severozahodnik je začel briti čez hiše in skozi ulice in začel je padati sneg, gost in težak. Kakor bi se nebo in zemlja držala skupaj in kakor bi vse stvarstvo izginilo v plazih snega. Čez pol ure so se ustavile že vse cestne železnice, in vsakršen promet je postal nemogoč. Vlaki so obtičali, ker na tirih so se nabrale kope snega. Snežilo je dalje. Iz tovarn pa je hitelo 2 milijona delavcev in delavk domov ter se borilo z viharjem in snegom. Električne železnice, vlaki, avtomobili in kočije se niso mogle ganiti z mesta, a delavci so morali domov pod streho. Vršili so se nenavadni prizori po vsem mestu. Človeška volja je premagala tudi sneg. Snežilo je vso noč, in naslednjega dne je mirovalo vse mesto. Potem pa se je začelo kidanje in odvažanje snežnih hribov. Kidali so gospodje, dame, obrtniki, delavci in delavke. Šele opoldne so mogle tovarne začeti zopet z delom, ker šele takrat so mogle delavske kolone dospeti na svoje službe.

Plaz zasul vojaške smučarje. V ortlarskem gorovju je plaz zasul 3 častnike, 2 praporščaka in 15 vojakov deželnih strelcev. Smučarji so hoteli od Trafoja h Payerjevi koči. Popoldne ob 4. se je odkrnil na gori ogromen plaz ter mahoma zasul vse smučarje. Plaz je bil 800 m širok in kot hiša visok. Rešili so le enega častnika in 4 vojake; 15 smučarjev je mrtvih. A tudi rešeni smučarji so živčno pretreseni in opasno bolni. Vojaška vaja po snegu spomladi, ko grme plazovi v dolino, je bila pač več kot predrzna. Kazen ni izostala.

Poraba grafitu. Včasih in sicer do konca srednjega veka so ljudje pisali s svinčnimi paličicami, od katerih je ostalo samo še ime svinčnik. Danes pišemo z grafitom, ki je zmlet in spojen z žveplom. To zmes se oblikuje v plošče, ki se razrežejo v paličice. Žveplo nadomeščajo tudi z glino ter vse skupaj žgo. Nato se plošče razrežejo in vlepajo v les, ki je prirezan za obliko svinčnika. Grafit se uporablja tudi za zakitanje in poliranje železa, za izpolnitev pok in raz v železu in kovi-

Iznajdba domačega mlinarja: Martin Okretič, mlinar v Nabrežini, z mlinom na bencin.

„Lintvern“, kraška jama — 2 uri od Vrhnike — iz katere bruha voda vsakih 24 ur. (Fot. Iv. Tischler.)

nah ter za posode, ki morajo prenašati najhujšo vročino. Topiti se dajo platin, zlato, srebro, jeklo in druge kovine v lončkih iz grafitu. Kemiki uporabljajo lonce iz grafitu za razne poizkuse. Tudi pri galvanoplastiki in elektrolizi služi grafit kot dober prevodnik elektrike prav dobro, zlasti pri elektrodah.

Največja ura na svetu je v Newyorku na poslopiju Metropolitan Company. Ura je na pročelju 30. nadstropja, t. j. 210 m nad zemljo. Ploskev ure ima premer 15 m, kazalca ure sta 8 in 6 m dolga, vsaka številka je dolga 1 in pol metra, vsaka mi-

zamenjal ruski V (B) z latinskim V. — Beseda »Srb« pomenja »narod«. — Črnogorci, ki so po narodnosti tudi Srbi, imajo svoje ime od črnih gora, laško Montenegro. Gore pa niso črne, nego temno sive. — Rumuni izvajajo svoje ime od Rimljanov, njih jezik je latinskega izvora in se z italijanskim, francoskim, španskim in portugalskim vred šteje med romanske jezike. — Grki se sami imenujejo Helene. Njihov kralj ima pravi naslov: kralj Helenov. Ime Grk so vpeljali že Rimljani. — Turki so doma iz Turkeстана v srednji Aziji, zato Turki. — Albanija je popačena grška beseda arbanitika,

spočetka morsko bolezen. Vendar so pa nekateri, ki jim vožnja po morju ne povzroča nikakih slabosti. Enako je tudi pri živalih. Nekateri čisto lahko prestanejo potovanje po morju, druge pa komaj žive izkrcajo zopet na suho. Slon, ki so ga prepeljali iz njegove afriške ali indijske domovine v Evropo in ki je bil pred ukrcajem ves divji, je postal na morju krotak kakor ovca, bolečine so mu zvijale telo, čepel je v svojem kotu in je stokal, da se je smilil vsakomur. Dali so mu alkoholnih pijač, pa mu je kmalu odleglo. Jako težko prestanejo morsko bolezen velblodi. Zgodilo se

Eksplodira krasnega avtomobila na cesti pri Badenu. Štirideset oseb, gospodov, dam in otrok, je bilo ranjenih in obžganih.

nutna črtica je v razdalji 50 cm. Uro goni elektrika. Tudi ponoči se svetijo številke na uri in kazalca. Vsake četrte ure in vsako uro bije ura, ki se vidi več kilometrov daleč.

Balkanski narodi in njih imena. Srbi, Bolgari, Črnogorci, Grki, Turki in Albanci, okrog teh se še vedno suče svetovna politika, dasi je vojna že davno v kraju. Zato bode zanimalo, odkod prihajajo imena balkanskih narodov. Hrvatski Ilustrovani List trdi: Ime Bolgar je že davno znano v zgodovini. Bolgari imajo svoje ime od Volge, ob kateri so prebivali do V. stoletja. Staro njihovo glavno mesto Bolgar je bilo v južni Rusiji ob Volgi, ki se je imenovala prvotno Bolga, a je svet

t. j. gorska zemlja; odtod tudi Arbanavt. Albanci se sami imenujejo Škipetari (Gorjani) od albanskega izraza škiiip, t. j. pečina, skala.

Največji promet na svetu je v Londonu, in sicer v okraju Cityja, ki je pred borzo, Angleško banko in gosposko zbornico angleškega parlamenta. Računa se, da gre tod mimo vsak dan pol milijona ljudi in okoli 50.000 vozov in avtomobilov. Najživahnejši promet je ravno pred gosposko zbornico. Po policijskih podatkih in statističnih beležkah znaša na tem oglu dnevni promet 30.000 voz vseh vrst in 250.000 ljudi.

Morska bolezen in živali. Splošno je znano, da imajo skoraj vsi ljudje, ki potujejo preko morja,

je že, da je na morju poginila cela čreda velblodov. Konji in osli dobe tudi morsko bolezen, a ne vsi. Psi in mačke postanejo na morju jako nemirne, lajajo in mijavkajo grozno ter čestokrat poginejo vsled morske bolezni. Opice večkrat zapadejo morski bolezni, ako jim dajo čebule, pa se navadno hitro opomorejo, in bolezen jih več ne napade. Tudi ptiči niso neobčutljivi proti morski bolezni. Edina žival, ki je tudi na morju čila in zdrava ter ne pozna morske bolezni, je menda žirafa.

Dežela mnogomoštva. Mohamedanci, Mormoni in še nekateri drugi narodi si smejo vzeti po več žen. V Tibetu pa je dovoljeno mnogomoštvo. Tam sme imeti žena po dva ali tri može. Tibe-

tanci so baje tako mirne narave, da se med seboj docela dobro razumejo, v hiši vladata prijateljstvo in ljubezen. Može si lepo razdeliti med seboj delo in delajo skupaj. Kar se tiče otrok, odloči žena, kdo jih ima rediti in kdo se sme imenovati njihov oče.

Svarna Nath Tagore je spisala roman »Nedopeta pesem«. Pisateljica piše pod psevdonomimom Gopal in je prva indijska pisateljica. V romanu slika duševno življenje indijskega dekleta.

Ruska duma za ženstvo. Odsek dume za pravne reforme je dovršil predloge o izboljšanju sta-

cev imajo ostati mladoletni otroci. Omožene ženske smejo podpisovati menjice tudi brez moževega dovoljenja. Celo potni list si smejo ženske preskrbeti, ne da bi imele za to možovo privolitve. Ko bo sprejeta ta predloga, napoči za Rusinje svobodnejša doba življenja. Doslej je bila Rusinja nesamostojna kakor otrok, in podložna kakor sužnja.

Novi klobuki. Včasih smo poznali klobuke in slavnike. Danes pa poznamo tudi prehodne ali spomladanske klobuke. To so za letos majhni, skromni, navadno ploščati, na eni strani kvišku obrnjeni ter globoko na desno oko pomaknjeni klobučki. Narejeni so največkrat iz črne pa tudi škotskobarvne svile. Dostikrat so tudi krajci slamnati, preko oglavja pa je drapirana ali položena svila ali til. Moderne so tudi čipke kovinaste barve in pa jett-til, iz katerega je lahko narejen ves klobuček. Kot okras služijo cvetlice ter metulji iz blaga, svile, čipk in jetta, ki se gibljejo na tankih stebelcih, narejenih iz iste tvarine kot metulj sam. Takoimenovani »muhovniki«, t. j. šopi iz perja, svile, tila na dolgih pecljih, so tudi še vedno v modi. Pomladanski klobuki so zato jako simpatični, ker jih nekoliko izurjena roka lahko doma sama naredi. Potem lažje in potrpežljiveje čakamo, kaj nam prinese poletje novega.

Ženske zdravnice se niso nikjer tako hitro udomačile in priljubile, kakor na Angleškem, kjer imajo skoraj vsa mesta po več ženskih zdravnic. A kjer jih še ni, tam jih prav nestrno zahtevajo. Medtem ko imajo v Ameriki ženske doktorice isti ugled kakor moški, smatrajo na Angleškem pacientke svojo zdravnico za prijateljico in pomočnico. Ženska žensko bolje razume in ima do nje večje zaupanje.

Ženski dan. 8. marca je priredilo socialno demokratično ženstvo po Avstriji, po Nemškem, Ruskem, po Švici, po Ogrskem in v Parizu mnogoštevilne in velikanske shode, na katerih je zahtevalo popolno politično enakopravnost. Socialne demokratkinje naglašajo, da je dokazalo ženstvo z dvojnimi delom, ki ga opravlja v poklicih in doma, dovolj sposobnosti in je vsekakor tudi politično zrejo. Na Dunaju se je vršilo 8. marca 13 ženskih shodov. Na vseh teh shodih so bile sklenjene iste zahteve: aktivna in pasivna volilna pravica za ženske!

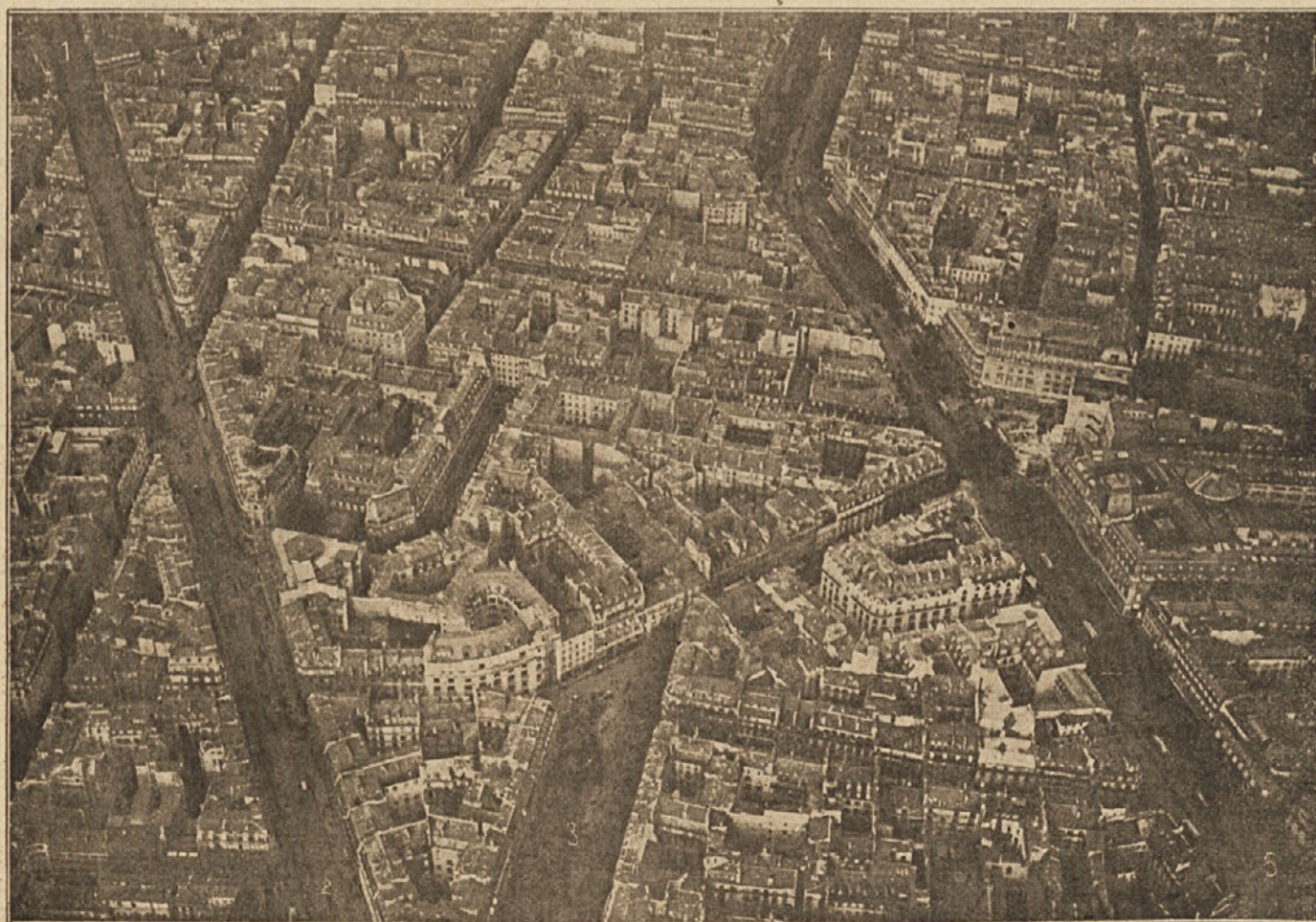

Jakob Špicar: Miklova Zala. Osobje jeseniškega Gledališkega društva v tej ljudski igri. (XX Avtor igre, Jakob Špicar, X gospa Špicarjeva. Fot. R. Neumann.)

Normalna ameriška lepota. Neki ameriški list je razpisal bogato nagrado 5000 dolarjev za krasotico, katere telo bo odgovarjalo tem-le meram: Velikost 1 m 65 cm, obseg vratu 32 cm, dolžina rame 15 cm, širina prsi pri vdihavanju 87, pri izdihavanju 92 cm, obseg pasu 66 do 68 cm, obseg bokov 91 do 96 cm, obseg stegna 55 cm, obseg meče 34 cm, obseg gležnjev 21 cm, obseg zapetja 16 cm, obseg nadlehti 28 cm, teža 60 kg. To so obrisi idealne ameriške lepote, kakor so jo določili ameriški zdravniki. Morda se najde med Slovenkami kak živ ženski ideal Američanov.

Sestra Rabindra Natha Tagora, ki je dobil za svoja pesniška dela Nobelovo nagrado, Srimati

lišča ruskega ženstva. To predlogo je duma enkrat že odobrila, toda državni svet jo je precej skrajšal. Zato je izdelal odsek novo predlogo, ki docela odgovarja željam državnega sveta. Po tej novi predlogi bodo smeje omožene ženske, ki žive ločene od svojih mož, brez moževega dovoljenja vstopiti v zasebno ali javno šolsko službo, četudi so morda še mladoletne. Mož nima pravice zahtevati od žene in žena ne od moža, da živita skupaj, ako se dokažejo hude žalitve, nalezljive bolezni, nenravno življenje, ali če žena nikakor več ne mara moža, ali nasprotno. Mož je zavezan, skrbeti za ženo in otroke, ako je njegova metresa zakrivila ločitev. Sodišče razsoja v vsakem poedinem slučaju, pri kom od obeh zakon-

Pogled na Pariz iz aeroplana. Ta fotografska slika je bila napravljena iz francoskega vojnega zrakoplova. Glavne ulice so označene s števkami: 1. in 2. cesta Lafayette, 3. Boulevard Haussman, 4. Boulevard Montmartre, 5. Boulevard des Italiens.

EMIL GABORIO:

3. nadaljevanje.

Izgovor krivca.

Četrto poglavje.

Noel je zaklenil vrata svoje delavnice.

„Kaj pa, če bi vaša mati kaj potrebovala?“ je opomnil Taboret.

„Gospa Žerdijeveji treba samo pozvoniti, pa pride dekla pogledat k njej.“

Taboret je bil vajen ljubeče nežnosti v razmerju med materjo in sinom. Mrzla brezbriznost, da, celo prezirnost, s katero je izrekel Noel svoje zadnje besede, ga je zelo presenetila.

„Moj Bog, dragi Noel, pomirite se vendar in ne bodite tako nagli; saj vidim, da sta se sprla z materjo, a do jutri bo že vse pozabljeno. Ne govorite o njej tako ledeno in ne imenujte svoje matere tako očito gospo Žerdijevo.“

Noel je skočil razburjen kvišku in stopil naglo po sobi semtertje. Naposled je izpregovoril:

„Gospo Žerdijevo imenujem tako, ker ni moja mati.“

Te besede so zadele starega kakor udarec s kolom.

„Oh, poslušajte! Vi niti ne veste, kakšno nezaslišanost ste izrekli,“ ga je zavrnil Taboret. „To je vendar neverjetno! To ni mogoče!“

„Da, res je neverjetno,“ je odgovoril Noel s svečanim poudarkom. „Nemogoče se zdi, in vendar je res. Od mojega rojstva, celih trinideset let, igra gospa Žerdijeveva nevredno komedijo — meni v škodo, svojemu sinu pa v korist. Zakaj gospa Žerdijeveva ima sina.“

Mladi mož, ki je bil drugače tako hladen in vzdržljiv, je zdaj izsul vso svojo jezo.

„Ali je bil že kak človek na vsem božjem svetu ogoljufan tako podlo kakor jaz? In jaz, tepec, sem oboževal gospo Žerdijevo, izpolnil sem ji sleherno željo, žrtvoval ji svojo mladost! Kako se je morala rogati na tihem! Sijajno je igrala svojo vlogo; vsa čast! Njena ljubezen do mene je bila zgolj hinavščina, njena požrtvovalnost prevara, vse laž, sama laž! Samo da bi me mogla okrasiti tem gotoveje in me pripravila ob vse, kar mi pristaja po pravici — da bi zagotovila svojemu nezakonskemu otroku moje ugledno ime in moje veliko premoženje!“

„Strašne so vaše obtožbe, Noel,“ je dejal previdno Taboret, v katerem se je oglašal kriminalist. „Po vsem tem bi se bila morala odlikovati gospa Žerdijeveva s spretnostjo, in zvijačo, kakršna je lastna le malokateri ženski. Gotovo jo je kdo podpiral, svetoval ji ali jo celo silil k njenemu ravnanju. Morebiti je njen mož...“

„Njen mož!“ se je nasmehnil Noel trpko. „Omožena ni bila nikoli. Saj vam pravim, da sem nezakonski otrok!“

„Bože mili! Zato se je torej razdrla onikrat vaša zaroka z gospodično Levernoajevo?“

„Seveda! In niti takrat — kljub temu, da mi je bilo hudo in bi mi bila ženitev odvrnila mnogo zla — nisem zameril njej, ki sem jo imenoval svojo mater. Še sam sem jo tolažil v njenem obupu, ko se je obtoževala brez konca

in kraja. Da, gospa Žerdijeveva je bila ljubica mojega očeta. Ko jo je pustil nazadnje, je prevzela od njega še tristotisoč frankov odpravnine.“

„Za božjo voljo! Ali imate vsaj tudi dokaze za vse te svoje nezaslišane trditve?“

Viljem I., kralj albanski, v svoji novi albanski uniformi. Dne 7. t. m. je dospel v Drač, svojo prestolico.

To se pravi — ali imate jasne, docela nedvojbene dokaze? Ali veste dobro, da ni vse to le izmišljeno?“

„Veljavnih dokazov nimam pravzaprav. Imam pa tehtne moralne dokaze: Komaj tri tedne je, odkar sem zvedel svojo zgodbo. Ena sama beseda, le ena beseda vdove Leruževe bi lahko potrdila vse. Meni je rekla to besedo, meni je priznala resnico. A zdaj bo tajila gospa Žerdijeveva vse, in moj oče se obrne proti meni. Zločin v La Žonšeri je uničil moja dokazila.“

V zasopli napetosti je poslušal Taboret ta razodetja. Pomislil je malo; nato je zaprosil Noela, naj mu pove še več — naj mu pove vse, češ, da mu potem gotovo lahko svetuje kaj pametnega.

„Pred tremi tedni,“ je začel Noel, »sem potreboval nekaj starih rodbinskih listin in sem jih iskal v pisalni mizi gospo Žerdijeve. Slučajno sem izdril pri tem predal, in papirji, ki so bili v njem, so se razsuli po tleh. Ne vem, kakšna misel me je napotila, da sem prečital mimogrede vrhnje pismo v enem izmed zveznjev. Po par vrsticah pa sem vedel, da leži pred menoj pismo mojega očeta. Gospa Žerdijeveva mi kljub mojim nujnim prošnjam nikoli ni hotela povedati očetovega imena. Seveda sem hitel s tistim svežnjem pisem v svojo sobo, zaklenil se in jih prečital od prvega do zadnjega.“

»Dovolj kruto ste kaznovani za svojo radovednost, ubogi fant!«

»Kruto, da, prekruto! Toda — mari ne bi bil ravnal vsakdo na mojem mestu enako?«

»Morda. Ali pa ste vsaj shranili tista pisma, zdaj, ko ni več moči popraviti nesreče?«

»To se razume; tu notri jih imam, v svoji pisalni mizi. In prečitati vam hočem par teh pisem, da slišim vaše mnenje.«

Iz tajnega predalčka svoje pisalne mize je izvlekel Noel zavoj starih pisem. Dolgo je brskal po njih. Gospod Taboret je zamiral od nestrpnosti. Naposled se je oglašil Noel:

»Izpustiti hočem vse nepotrebne podrobnosti in čitati samo, kar se tiče moje zadeve. Poslušajte:«

Obožavana Valerija!

Davi sem prejel tvoje pismo in ga čital z blaženostjo pač stokrat. Ti ne veš, ljubica, s kako neizmerno radostjo me je navdalo tvoje sporočilo. Še zdaj ne morem verjeti svojim očem in čitam vedno, vedno iznova: ti, oboževanka moja, mi podariš otroka! Ah, da bi mogel hiteti k tebi, vreči se ti k nogam in ti jecljati svojo zahvalo v vzhičenih besedah! O, kruta usoda, ki me priklepa

Nekdaj svobodni junaški Buri — policaji v angleški službi. Za časa poslednjega velikanskega delavskega štrajka v Pretoriji.

tu! Nikoli še nisem tako preklinjal ne-razrušne vezi, s katero me je prikovala brezsrčnost mojih staršev k neljubljeni ženi. Ti veš, da sovražim svojo soprogo, dasi vem, da je nesrečna tudi ona in da mi je le prisiljena podala roko. In moje sovraštvo skoraj ne pozna več meje, odkar vem, da se čuti mater tudi ona.

Jedva si upam misliti na neenako bodočnost svojih dveh otrok. Tvoje de- te, sad moje iskrene ljubezni, ne bo imelo niti rodbine, niti imena; zakaj za- kon mi ga prepoveduje priznati. Sin moje žene, ki jo sovražim, pa bo enkrat neizmerno bogat in veleugleden, nosil bo sijajno ime, vse se mu bo laskalo in ga razvajalo, živel bo svetlo in srečno življenje. Misel na to krivico mi je nez- nosna. Ubijam si glavo, kako bi mogel popraviti ali vsaj izenačiti krivico. Najti hočem in moram izhod, da naklonim svojemu ljubljenu otroku vsaj del tega, kar pade neljubljenu samo od sebe v naročje.

»Kateri je datum tega pisma?« je vprašal Tabaret.

»Pismo je pisano iz Benetk, decem- bra 1828. Odveč bi se mi zdelo, opozarjati vas, kako pomembno je že to prvo pismo, saj opazite sami.«

Sledeča pisma preskočim; v njih so same postranske stvari. Pač pa pričata dve mesti v pismu s 23. januarja 1829, ka- ko je preganjala tista misel mojega očeta brez preneha in kako mu je bilo pri srcu

in pri duši že tedaj. Prečitam vam tudi ti dve mesti:

»Čeprav me drži zavest dolžnosti v tej deželi, kljub mojemu nebrzdanemu ko- prnenju po tebi, vendar so moje misli in moja duša vedno s teboj, sladka ljubica. V skrbeh sem zate, za tvoje zdravje in

za otroka, ki ga nosiš pod srcem. A ti se ne boj in ne obupuj! Vse hočem speljati v pravi tir in pripraviti najinemu otroku sijajno pot skozi življenje.«

»Tu preskočim,« se je prekinil Noel, »dve strani strastnih izlivov in čitam sa- mo konec pisma:

Carigrad: Pogled na Zlati rog.

Energično zahtevajte pri trgovcih ali v kon- sumih blago v korist obmejnim Slovincem, med tem v prvi vrsti Kolinsko kavno primes v korist obmejnim Slovincem. Mnogo je še naših trgovcev, mnogo je še naših konsumov, ki nimajo tega na- šega kavnega dodatka v zalogi. Mnogo je seveda še tudi naših gospodinj, ki ne vprašajo po njem. In vendar bi se ta izvrstni in pristno domači kavni pridatek izključno moral rabiti v vseh naših dru- žinah. Priporoča ga njegova nedosežna kakovost, pa to, da je pristno domače blago in na prodaj v korist obmejnim Slovincem.

Veliko škode imate, če zamudite vlak, če pri- dete prepozno k sodnijskim razpravam itd. Skr- bite torej, da boste imeli dobrodočo uro. Pripo- ročamo Vam domačo tvrdko H. Suttner v Ljubljani št. 5, ki ima priznano najboljšo ure. Zahtevajte ce- nik, ki ga dobite brezplačno in poštne prosto!

Lastnik turške srečke, ki je kakor splošno znano, prva tovrstna srečka, zamore postati vsa- kdo, kajti mesečni obrok za nakup iste znaša samo 4 K 75 vin., kateri znesek zmora pač vsakdo, kdor pomisli, da mu v srečnem slučaju prinese resnično bogastvo, v najneugodnejšem slučaju pa mora za- deti na vsak način vsaj najmanjši dobiček, s ka- terim dobi večji del kupnine zopet nazaj. — Naj nikdo ne prezre današnjega oglasa glavnega za- stopstva Češke industrijske banke v Ljubljani, kajti s tem zgreši možnost, pri prihodnjem žrebanju dne 1. aprila t. l. zadeti 400.000 zlatih frankov!

Elegantna dama, ki zbujajo pozornost nase po finosti svoje obleke in zdravi lepoti svojega telesa, ve prav dobro, da je vsa skrivnost njene lepote in elegance edino njena čista, bela polt in skrbno negovana rožnata koža. Z ljubeznivo skrbjo si pripravljajo svojo vsakdanjo kopel in si umiva roke in obraz le z milom, nevtralnimi milom, ki nežne občutljive kože ne draži in ji ne škoduje, marveč vpliva raztopljivo na lojnice in pospešuje delavnost potnic. Te lastnosti ima v polni meri pravo Steckenpferd lilijino mlečno milo in bi zaradi tega ne smelo nikdar manjkati na toaletni mizi elegantne dame.

Obnovite naročnino!

Poskušnje Nestléjeve moke za otroke se dobivajo popol- noma zastonj pri Henri Nestlé, Dunaj 1., Biberstraße 82.

2 x 2 = 5

to ni bilo in ne bode! Resnica pa je da mojej žitni kavi, kar se okusa tiče ni tu ne bode enake. Ta iz- vrstna žitna kava stane pri meni 5 kg samo K 3 50 v lepi vrečki vsake poštne proste in vrhutega do- bite zastonj še lepa in prav koristna darila. Nar- čite si takoj a samo pri

Karlu Tišler v Schönfeldu pri Bečovu 173 (Češko).

Naročajte in razširjajte „Slov. Ilustr. Tednik“!

Mladič

na deželi želi radi nabi- ranja krajevnih razgled- nic korespondence z mlajšo gospodičino, ki ima isto veselje. Dopisi pod „Pomlad 20/20“ na upravo tega lista.

Kolporterje

sprejme upravnništvo

„Slov. Ilustr. Tednika“.

Po grozovito

viso ih cenah plačujemo čisto blago za moške in ženske obleke.

Temu se lahko ogne vsak zaseb- nik, če naroča to kakor tudi šesto plateno in pralno blago naravnost iz kraja tovarne.

Zahtevajte torej, da Vam brez- plačno pošljemo svojo bogato zbirko pomladnih in poletnih vzorcev.

ki jih nam zopet vrnete v 8 dneh. V zalogi imam samo najboljše 119 izdelke.

Razpošiljal- nica sukna **Franc Šmid**, Jägerndorf št. 38. (Avstr. Šlezija).

Budilka za preprodajalce

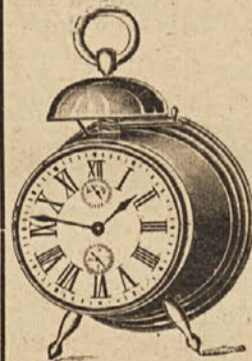
1 komad K 3 6 komadov K 8-50. 3 komadi K 8-50 12 komad. K 30.

z dvojnatim zvoncem:

1 komad K 4 6 komadov K 22. 3 komadi K 11-50 12 komad. K 42.

Zavojnina in zaboj zastonj.

Zavojnina in zaboj zastonj. Zahte- vajte cenik od ur, zlatnine in sre- brnine zastonj in poštne prosto od

H. SUTTNER
Ljubljana številka 5.

Lastna protokolirana tovarna ur v Svici — Glavno zastopstvo tovarne ur „ZENITH“ 34

Korenjevo seme (merne) domače, priznано dobro in zanesljivo, razpošilja

FR. OBLAK

Sv. Gregor, pošta Ortenek

po 4 l vinarjev liter; pri odjemu nad 10 litrov po 35 vin. Če se naroči 30 litrov pa po 30 v liter. Najboljše vrste pesa, ekendofrska in mamut, velik-nška valja-ta, po 30 v liter; pri odjemu nad 30 l pa po 25 v liter. V zalogi ima nadalje domačo ali črno deteljo, nemško deteljo ali lucerno, raz- lične vrste trav kakor tudi izvrstno zelje, solato in repo. Kaljivost zajamčena! Trgovcem za večji odjem — špeclaine ponudbe. 172

Redka prilika za nakup!

Vstedi nakupljenja v zalogi za- radi slabe trgovine prodajam dokler je kaj zaloge, 2 para visokih čevljev na zatego

iz najboljšega črnega usnja, prikupna moderna oblika in trpežne kakovosti za samo

10 kron

na izbero za moške ali da- me vsakomur po povzetju. 3 pari tiste kakovosti le K 14 50. Pri naročbi zadošča napoved številke in dolgoti v centimetrih.

J. Schüller, Dumaj, III., Krieglbergasse 6/III.

Nekatere obnovljene naročbe in pri- znalna pisma od mojih naročnikov:

Prav zadovoljen sem s poslanimi čevlji

Julij Dolenc, Rudolfovo.

Pošljite mi še 4 pare visokih čevljev na zatego

Giovanni Zatelli, Trst.

Zadovoljen sem s čevlji. Karol Krajec, Dunaj X.

Pošljite mi še 3 pare visokih usnjatih čevljev

Štefan Gorec, Kranj.

»Grofična nosečnost, ki se razodeva vedno razločneje, me tira v obup. Nesrečna žena! Sovražim jo in jo moram vendar pomilovati. Zdi se, da slutim, zakaj sem tako pobit in napram njej tako nedostopen. Pokorava se mi v vseh rečeh, in kakor sodim po njeni vselej enaki krotkosti, hoče poizkusiti vse, da ji odpustim najino nesrečno zvezo. Uboga žrtev! Kdo ve, ali ni bilo tudi njeno srce že oddano drugemu, ko so jo tirali pred oltar? Kaj ne, ljubljena Valerija, da mi ne očitaš mojega sočutja s to nesrečno žensko?«

»Ta obžalovanja vredna žena je bila moja mati,« je dejal Noel z globoko ganjenim glasom. »Nikoli me ni mogla pritisniti na svoje srce. Zdaj je mrtva.«

Vzlic svoji nestrpnosti si Tabaret ni upal iztrgati mladega moža njegovi žalosti. Čakal je tiho, dokler ni spet izpregovoril Noel:

»Kakor ta pisma, pričajo tudi vsa sledeča vedno iznova, da ga je silno skrbela usoda njegovega nezakonskega otroka. Jasno pa je šele pismo, pisano iz Rima dne 5. marca 1829, ki pravi:

»Kako mi bo mogoče, ustvariti najinemu otroku v življenju tisto postojanko, ki mu jo želim in ki jo sanjam zanj? Prejšnje čase je pomogla vsegamogočna kraljeva beseda takšnim otrokom do plemstva in ugleda. Dandanašnji pa nima kralj, ki kroti le trudoma svoje uporne podložnike, nič več besede. Plemstvo je izgubilo svoje predprave, zanj in za sodrgo je zakon enak.«

Noel je preskočil sledečo stran in čital nato dalje:

»Kolikokrat si slika moja živa domišljija najinega otroka, kakršen bo enkrat! Lepoto, muke duše in telesa bo imel od tebe; v pogumni in ponosni zavesti stanu bo meni enak. In njeno dete! Le z grozo mislim nanj. Ali more roditi sovraštvu kaj drugega kakor izrodek? Z močjo in krasoto obdari Bog le otroke goreče ljubezni!

Ta izrodek sem jaz!« je rekel Noel, zadržujoč svoj gnev. »In oni drugi... A pustiva to in preskočiva k brezvestnemu dejanju samemu.

V začetku maja 1829 je pisal moj oče iz Benetk tale lakonski list:

Draga Valerija!

Sporoči mi, prosim, verjetni čas svojega poroda, čim natančneje ti je mogoče. Ako bi slutila, kakšen je moj namen z najinim otrokom, bi razumela skrb, s katero čakam tvojega obvestila.

Neznano mi je,« je pripomnil Noel, »ali je gospa Žerdijeva takrat že slutila grofovo namero. Vsekakor je odgovorila na to pismo takoj, zakaj moj oče ji piše zopet že 14. maja:

Nisem se upal nadejati tako ugodnega odgovora. Moj načrt se da torej izvesti: najin otrok bo nosil moje ime. Rastel bo v moji hiši, pred mojimi očmi. Kako bom ljubil tega otroka! Toda ne boj se ničesar, obožavana Valerija, v mojem srcu je prostora za vaju oba.

Iz Napolja, kamor odpotujem jutri, ti pišem podrobneje. Vedi pa že zdaj, da mi nič ne ubrani, biti pri tebi v tvoji težki uri

in te bodriti s svojo navzočnostjo — niti velevažni posli ne, ki so mi poverjeni.«

»Oprostite Noel, da vas prekinem. Ali veste morebiti, kakšni so bili ti posli, ki so zadržavali vašega očeta v inozemstvu?«

»Moj oče je bil takrat kljub svoji mladosti zaupnik in prijatelj Karla X., ki mu je bil poveril tajno poslanstvo v Italiji. Moj oče je grof Reto de Komaren.«

»Grom in strela! Ni mogoče!...« Starec je zamrmral parkrat poluglasno to ime, da ga vtisne bolje svojemu spominu.

Noel je bil umolknil. Zdelo se je, da se bori s srdom, ki je divjal v njegovih prsih. Šele po daljšem preporu je izpregovoril z glasom popolne vdanosti v usodo:

»Sredi maja je bil torej moj oče v Napolju. Od ondod je pisal svoji ljubici odločilno pismo; evo ga!

Edino ljubljena Valerija!

To pismo ti prinese moj stari komornik German; lahko mu zaupaš brezpogojno. Iz Pariza pojde v Normandijo; zelo kočljiv opravke ima tam, ki naju briga — videla boš takoj — oba v enaki meri.

Prišel je čas, ko ti ne morem več prikrivati svojih načrtov zaradi najinega otroka.

Če se ne motim posebno, povije grofica nekako ob istem času kakor ti. Sklenil pa sem izročiti oba svoja otroka dvema dojljama v N., kjer leži večina mojih posestev. Eni izmed njih, ki mi je popolnoma vdana in za katero jamči

J. GROBELNIK

152

prej Franc Souvan sin
: LJUBLJANA :

Mestni trg 22
nasproti lekarne

naznanja, da ima tudi v svoji
nanovo urejeni manufakturni
trgovini posebno bogato zalogo

sukna za moška oblačila!!

Nanovo došlo 600 najnovejših
vzorcev po brezkonkurenčnih
cenah. **Zahtevajte vzorce!**

**Nekaj kar
še ni bilo**

4000 m ostankov sukna za hlače in obleke sem nakupil v veliki tovarni za polovično
:: cenou. ::

Prej 1 m K 6—7,
sedaj le K 3·60.

Cela obleka 3 m
:: K 10·80. ::

Prodaja se samo,
dokler je zaloga!!

Otvoritev cvetlične trgovine

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvoril s 1. marcem na Mestnem trgu št. 11 cvetlično trgovino.

Priporočam se za izdelovanje vencev, šopkov ter sploh za vsa v to stroko spadajoča dela. — Solidna postrežba. — Zunanja naročila točno. ..

Z velespoštovanjem

167

Anton Ferant,

umetni in trgovski vrtnar, Ljubljana, Ambrožev trg št. 3.

Blagim

srcem!

Iščem blago drago, ki mi posodi na odplačilo 500 K. Sem oče treh otrok, ki sem prišel vsled dolge bolezni in nesreče ter bojkotiran od Nemcev v zelo žalosten položaj. Darila hvaležno odklanjam. Prosim pod šifro „Jugoslovian“ na upravnishvo tega lista cenj. pisma. 162

Kupujte pri tvrdkah, ki oglašajo v „Slov. Ilustrovanem Tedniku“ in sklicujte se pri nakupovanju na „Slov. Ilustrovani Tednik“.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica in trgovina z muzikalijami,

Kongresni trg 2 Ljubljana Kongresni trg 2

priporoča

Jos. Stritar: Zbrani spisi

:: o priliki 78letnice njegovega rojstva. ::

Sedem zvezkov. (Prvi in drugi del sta razprodana. Nova izdaja se pripravlja.)

Kazalo: III. zv. Pripovedni spisi: Sodnikovi. — Rosana. — Priletnega samca sveti večer. — Mož z mačico. — Odpusti.

IV. zv. Prizorni spisi: Pismo. — Otročji bazar. — Oderuh. — Zapravljujec. — Najemnina itd.

V. zv. Poučni spisi: Kritična pisma. — Prešeren. — Pogovori.

VI. zv. Razni spisi: Triglavlan s Posavja. — Deveta dežela. — Vino. — Želodec itd.

VII. zv. Dodatni spisi: Večerna. — Slovenska Lizbona. — Kje si ti država? itd.

Proza: Levstik. — Nova pota. — Dunajska pisma itd.

Cena III. do VII. zv. broš. K 25, v platno vez. K 32·25, v polfranc vezbi K 36·25.

tudi German, ki ga pošljem k njej iz Pariza, zaupam najinega otroka. Obe ženski ostavita z otrokoma Pariz isti dan in se odpeljeta v N. German spremi do jiljo grofičinega otroka in uredi stvar tako, da prenočita do jilji spotoma enkrat v isti gostilni in — ako bo količkaj mogoče v isti sobi. Ona, ki nama je vdana, zamenja tisto noč otroka.

Ukrenil sem vse, kar zahteva previdnost. German oskrbi še v Parizu za oba otroka enako perilo. Prosim te, olajšaj mu to delo! Trpinči me le blazna skrb: kaj če se mi rodita sin in hči! In vedno molim: Daj, Bog, da se izpolni moja želja in mi povijeta sinova obe, ti, kakor tudi grofica! Ali me usliši nebo? Da, da, mora, mora me, saj molim toli iskreno! A prosim te, moli še ti, ker potem je moj cilj dosežen!

In še nekaj, predraga Valerija. Prosim te, ne upiraj se mojim načrtom, marveč pomagaj mi jih uresničiti. Vem, da zahtevam od tebe nečloveško žrtev. Toda pomisli, da jo zahtevam le v blagor tvojega sina in da želim tvojemu otroku le najboljše.

Ne ugovarjaj mi, da je moja namera krivična! Pomisli, da se mora strniti v posrečenje načrta mnogo neobičajnih okoliščin in da more uspeti le, ako mu je naklonjena Previdnost sama. Če pa se nama posreči, lahko porečeva brez strahu, da je bila božja volja.

Nesrečnež in bogokletnež!« je škrtnil Noel ogorčeno. »Še Bog mu mora služiti za pomočnika! Le o molitvah pisari, ko snuje lopovstvo!«

»Kako pa je sprejela gospa Žerdijeva to predlog?« je vprašal Tabaret.

»Izprva se je pač menda upirala, zakaj tu je še pismo, dvajset strani dolgo, v katerem napačno grof vso svojo zgovornost, da bi si zagotovil njeno privoljenje.

Kmalu nato je moral priti grof v Pariz, ker ni pisem iz te dobe. Zdi se, da se je dogovoril z gospo Žerdijevo o izvršitvi svojega načrta. Zadnje pismo, ki ga imam je iz junija 1829. Moj oče ga je pisal v kraljevem kabinetu v Tuilerijah; bil je poklican v kraljevsko službo za tisti dan. Na poli se vidi še kraljevski grb. A pismo se glasi:

Ljubljena Valerija!

German mi poroča, da je do jilja najinega otroka tu. Predstavi se pri tebi v teku današnjega dne. Kakor sem ti rekel ponovno, ji lahko zaupava brez-pogojno. Dobila je kraljevsko plačilo že naprej. Povedati pa ji ne smeš ničesar o vsej zadevi; ona misli, da ne veš, kaj se ima zgoditi. Jaz sam hočem nositi odgovornost. Do jilji je ime Klavdina Leruževa; njen mož je vrl pomorščak.

Pogum tedaj, pogum! Ljubljena, edina! Vem, da zahtevam od tebe največjo žrtev, ki jo more zahtevati mož od matere svojega otroka. Toda Bog je z nama; on pomore tudi tebi, da preste-neš najtežje. Ako bova previdna in pametna, se nama posreči gotovo vse.

To pismo,« je dejal Noel čez nekaj minut, izkušaje uganiti vtis, ki ga je napravilo čitanje teh pisem na gospoda Tabareta, po črtah njegovega obličja, »to pismo je poslednje, ki ga je pisal tiste čase grof Komaren gospe Žerdijevi. Drugih dokazov nimam.«

»Kako? Pravite, da nimate ničesar drugega?«

»Pač! Še deset vrst od iste roke, a napisanih nekaj let pozneje. Toda dokaz, ki sledi iz njih, je samo posreden.«

»Koliko nesreča!« je šepnil gospod Tabaret.

Noel je položil pisma na pisalno mizo, obrnil se k svojemu staremu prijatelju in

ga gledal dolgo in srepro. Nato je rekel počasi, naglašaje vsako besedo:

»Vzemimo zdaj, da nimam nobenih drugih dokazov in da ne vem ničesar gotovega razen tega, kar vam je zdaj znano; kaj mislite potem o tej reči?«

Gospod Tabaret je pomolčal nekaj hipov, preden je odgovoril:

»Pri moji časti in vesti — vi niste sin gospe Žerdijeve.«

»Vaše prepričanje je docela pravo. Saj si lahko mislite, da sem takoj poiskal Klavdino Leruževu. Uboga ženska! Ljubila me je zelo in že leta in leta jo je pekla vest zaradi krivice, ki me je bila zadela po njeni sokrivdi. Priznala mi je vse. Grofov načrt se je izvršil pravilno in s sijajnim uspehom. Tri dni po svojem rojstvu sem bil jaz, ubogo nebogljence, ogoljufan za vse svoje pravice — ogoljufan po njem, ki mi ga je bila dala narava sama za pokrovitelja in zaščitnika. Ah, uboga Klavdina! Obljubila mi je, da nastopi zame in pove resnico, ako bi kdaj zahteval.«

»In zdaj je smrt zapečatila njena usta!« je vzkliknil stari gospod ves razburjen.

»Morebiti! Toda ostane mi še eno upanje. Klavdina je imela nekaj pisem, ki bi lahko silno kompromitirala grofa in gospo Žerdijevo, pisem, ki tvore pravzaprav šele dokaz njune krivde. Ta pisma se najdejo gotovo. Takrat ko mi jih je Klavdina pokazala, je rekla, da naj jih vzamem seboj, jaz osel pa jih nisem hotel sprejeti. Toda, kakor rečeno, pisma se morajo najti. In potem se lahko še vse popravi.«

Tabaret je vedel le predobro, da se Noelova nada ne more izpolniti. Bil je prepričan, da je šlo morilcu ravno za ta pisma. Našel jih je in jih sežgal v peči. Zdaj je bila resnica na dlani!

(Dalje prihodnjic.)

Vrtnarija: Tržaška c. 34. **A. Bajec** Brljav: A. BAJEC
cvetlični salon
= Ljubljana =
Pod Trančo št. 2
šopki, venci, trakovi. 143

— Novo došel! —
Kavarna Central je pridobila tudi v Ljubljani priljubljeni vzorni tamburaški in vokalni zbor 5 dam. „Javor“. 2 gospoda. Prvi nastop v nedeljo dne 1. marca 1914. Vso noč odprto. 75 Vstop prost.
— Novo došel! —

A. ZANKL sinovi
tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja v Ljubljani 85
priporočajo
oljnate barve, fasadne barve za hiše, kranjski firnež, karbolinej za les, karbolinej za drevesa, mavec (gips) za podobarje in stavbe, čopiči za vsako obrt, kakor tudi vseh vrst mazila in olja za stroje
Zahtevajte cenike.

Naznanilo in priporočilo.

Podpisani se usojam slavnemu občinstvu vljudno naznanjati, da sem otvoril

trgovino z usnjem

v Ljubljani na Erjavčevi cesti št. 2 nasproti jubilejskega gledališča.

V zalogi imam veliko izber domačega in inozemskega usnja, kakor znamke Blumenthal in Grison, Chevreux, potem Ideal, Cornellius Heyl Box, nadalje vse čevljarske potrebščine kakor tudi zgornje dele, razne trakove, zaponke itd. — Nadalje razne kreme: Globin, Globus, Erdal, Afrikan ter Soko'ska krema vse po najnižjih cenah. Gumljevi podpetniki „BERSON“.

Alojzij Šestak, trgovec z usnjem.

Zastonj

dobl 2½ metra modernega blaga za bluze ali za robce za otroke 21 kdor naroči

5 kg pošt. zabojček žitne kave za 4 K 50 vin. ali 4 kg žitne in 1 kg fine figove kave za 4 K 70 vinarjev.

Vse pošilja tudi z 2½ m blaga vred franko po povzetju

Prva Severomor. Pražarna Žitne Kave v Postrelmovu.

(Severno Moravsko)

Podpirajte podjetje v obmejnih krajih

Mlad posestnik

v prijaznem kraju v dobrih domačih razmerah s 40.000 K premoženja želi v zakon čedno deklo, ki bi bila skrbna gospodinja in imela veselje do kake obrti z nekaj tisoč premoženja. Mlada vdova ni izključena. Resne ponudbe s sliko pod „Pomlad“, na upravo tega lista, katera se vrne takoj. Na anonimna pisma se ne odgovarja. 146

Posamezne favoritne potrebščine in kroji se dobijo pri tvrdki

M. RANT, Ljubljana

Marijin trg št. 3.

Trgovina s potrebščinami za krojače, belim blagom in pleteninami.

Favoritne potrebščine se vpošiljajo le proti predvpošiljavi denarnega zneska s poštnino vred. 135

Novo izšlo! Favorit-album 90 vin. Album perila (za mladino) 8 vinarjev in za vsak zvezek 10 vinarjev poštnine.

Čitajte v Vašo lastno korist!

V današnjih težavnih razmerah zamorete obogatiti le s srečko! **TURŠKA SREČKA** je v to svrhu prva in najpriporočljivejša srečka,

ker ima šest žrebanj vsako leto
ker znašajo glavni dobitki vsako leto 400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000 in 200.000 zlatih frankov,
ker vsaka srečka mora zadeti najmanj 400 frankov,
ker je tedaj zanjo izdan denar varno naložen kot v hranilnici,

ker igra še dolgo vrsto let in obdrži kupec po izplačilu kupnin trajno igralno pravico brez vsakega nadaljnjega vplačevanja,
ker znaša mesečni obrok samo 4 K 75 vinarjev, in
ker zažabi kupec že po vplačilu prvega obroka izključno igralno pravico.

POZOR! Prihodnje žrebanje se vrši 1. aprila 1914!

1 turška srečka in
1 srbska državna srečka iz l. 1888. (glavni dobitki 100.000, 75.000 in 200.000 frankov) z 9 žrebanji vsako leto na mesečne obroke po samo K 5.—
Po žrebanjih izhajajo slovenska poročila o vzdignjenih številkah!

Natančnejša pojasnila pošlje vsakomur brezplačno

Češke industrijske banke glavno zastopstvo v Ljubljani, št. 3.

Sprejmejo se provizijski zastopniki pod ugodnimi pogoji.

Edina primorska tovarna dvokoles „Tribuna“

Gorica, Tržaška ulica šte. 26.

Zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrionov itd. 18

F. BATJEL, Gorica, Stolna ul. šte. 2-4.

Prodaja na obroke. Ceniki franko.

Velika zaloga špecijskega blaga špirita, žganja, moke, otrobov in koruze.

Franc Babič
Ljubljana, Dolenjska c. 2 in 14.

Na drobno in na debelo.

Fotografski aparati

iz lesa in kovine, strokovnjaško konstruirani, ne iz lepenke, kakršne ponujajo nestrokovnjaki: Cene s ploščami, papirjem, kemikalijami in učnim navodilom, poštnina posebe.

Ročne kamere po K 1:60 in več
Aparati s stativom K 6:20 „ „
Sklopne kamere po K 9:70 „ „
in dražje do K 300— „ „
v najboljši izvedbi, odlikovani z avstr. državno kolajno.

Priložnostna prodaja rabljenih aparatov in objektivov vseh znamk po najnižjih cenah. Ceniki prosto.

Elfr. Birnbaum, tovarna za kamere,
Hirschberg 164, Češko. 16

Krasne platnice za „Slov. Ilustrovani Tednik“.

Cena platnicam je K 3:20, s pošto K 3:50, z vezavo vred K 5:40.

Velika umetna knjigoveznica
IVAN JAKOPIČ, Ljubljana,
Frančevo nabrežje 13. 136

CRESCENDO FORTIS

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
PORODNIŠNICA.

LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4
SEF-ZDRAVNIK: PRIMARIJ: DR. FR. DERGANČ

Steklenice

od kislih vod 1¹/₂ l, 1¹/₂ l in 3¹/₈ l vsako množino z in brez zavojev kupi „Tolstovrška slatina“ pošta Guštanj (Koroško), železniška postaja Spodnji Dravograd. 4

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond K 65,000.000.—
Izplačane odškodnine in kapitalije K 129,965.304.25.
Dividend se je doslej izplačalo nad K 3,000.000.—
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slov. narodno upravo. 62

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah, pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetja in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje. — Zavaruje tudi proti vlamu.

Vsa pojasnila daje: Generalni zastop vzajemne zavarovalne banke „Slavije“ v Ljubljani.

„PRI NIZKI CENI“

Največja izbira in najsolidnejša postrežba za šivilje in krojače

IGNACIJ ŽARGI
Ljubljana, Sv. Petra cesta 5
trgovina raznega modnega blaga, perila, kravat itd. 166

Hotel „Ilinija“

Kolodvorska ulica.

Vsak dan
varieté in kabaretni večeri
k „ženskemu paradizu“
(4 dame in 1 gospod.)
Novo od najnovejšega z Dunaja.
Začetek ob pol 9. zvečer.
Dir. Eduard Völkel. 156

Prihodnost!

Delovodja zelo zanimive industrije išče tovariša, ki ima 15 do 20.000 K za ustanovitev nove tovarne na jugu ali pa v Srbiji, ker se tam ni konkurence v tej stroki. Zmožen srbskega jezika ima prednost. Ponudbe pod „Izvoz“ na upr. vništo tega lista.

Nadležne dlake

na obrazu in po rokah odstrani v 5 minutah
Dr. A. Rixov odstranjevalec dlak, popolnoma neškodljiv, zanesljiv uspeh, ena pušica K 4.— zadošča. Razpošilja strogo diskretno Kos Dr. A. Rix, Laboratorium, Dunaj IX., Berggasse 17/0. — Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jellenu“, parfimerija A. Kanc in drogerija „Adria“.

Proda se zaradi selitve dobro ohranjen

fotografski aparat

z vsemi potrebnimi 18x24 za 160 K. Več uprava Tednika.

Učenec

za trgovino mešanega blaga se iz poštene hiše takoj sprejme 161

Alojzij Seršen, trgovec in gostilničar, Veržej, pošta Križovci, Štajersko.

Pošteno in pridno

DEKLE

ki ima 4 ali 5 razredov ljudske šole, se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom. Pogoji po dogovoru. — Naslov pri upravnistvu. 168

Cajni sir,

fino kmečko prekajeno meso, različni švicarski in desertni sir, redilni sladni dvopek, presburški, orehovi, makovi rožiči, (Bängel). Prekajeno meso kron 2.40 kg. Fino čajno maslo K 2.60. Čenik zastoj. Razpošiljatev v poštnih zavojih. 160

M. Müller, Mauthausen, Gor. Avstrija.

Blago za obleke

moške in ženske naravnost iz tovarne zasebnikom po najnižjih izvornih tovarniških cenah.

Mične novosti za spomlad in poletje izvrstnejše kakovosti.

: „Ostanki po slepi cenil.“ :

Zahtevajte našo zbirko vzorcev.

Prva Slezka razpošiljalnica sukna

„SUDETIA“

Jägerndorf 55,
Kirchenplatz 1, Avstrijska Štejsija. 158

Tigrasto flanelno posteljno odejo

190 cm dolgo, 120 cm široko, dobite, če naročite žitno kavo „Ljubljenko gospodinje“.

1 zavoje 5 kg žitne kave z odejo velja K 5.—
1 „ 5 kg sladne kave z odejo „ K 5 75
1 „ 5 kg žitne kave z lepim blagom za bluzo ali 2¹/₂ m platna K 4:50
1 „ 5 kg sladne kave z lepim blagom za bluzo ali 2¹/₂ m platna K 5.—
franko po povzetju.

Pišite še danes: 165
Prva Kuksovka tovarna za žitne in sladne kave Bartmann & Ježek v Kuksu (Češko).
Dobro vpeljani zastopniki se iščejo proti visoki proviziji.

Najboljši šivalni stroj sedanosti je

faff

10 letna garancija.

Pouk v vezenju brezplačen.

Ign. Vok, specialna trgovina šivalnih strojev in koles.
Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

ANTON STACUL, LJUBLJANA,

priporoča najtopleje izvrstni

šampanjec

Kleinoschek Derby cuvée r serv e

Denar takoj kulantno!

iz svojega za trgovce, obrtnike, tvorničarje itd., za višje uradnike, častnike in zasebne uradnike strogo zaupno. Za vračila majni obroki — Komerzielna pisarna 140

Sandor Wiener (prot. firma) Požunj, Pressburg.

Čudodelna šivalna priprava

za nogavice in pletenine, za saknenino. 137

Z našo brez primere izvrstno čudodelno šivalno pripravo si varujete oči, pridobite čas, izvedete delo trpežno in lepo ter enakomerno, in je ta čudodelna šivalna priprava najboljši pomoček pri šivanju nogavic in vsakršnih drugačnih pletenin, kakor spodnjih kril, namiznih prtov, servietov, rjuh, Jetrovega perila, obleke itd., ter se da z našo čudodelno šivalno pripravo vsak predmet posebno hitro in čudovito lepo ter enakomerno kakor nov popraviti in smo prejeli že mnogotisoč zadovoljnih pisem. Cena eni kompletni čudodelni šivalni pripravi z lahko unaljšivim ilustrovanim navodilom K 3—, 3 kosi K 8—.

Prodaja po povzetju pri trgovini novitet

M Swoboda, Dunaj III/2, Hiebgasse 13-280.

Zavod sv. Nikolaja

1 v Trstu, ulica Farneto 18.

Zavetišče in oskrbovalnica za brezposelne služkinje.

Zavod se vzdržuje od milodarov samih, vsled tega se ga priporoča v vsestransko podporo. Na pisma, tikajoča se služb, je treba pridejati znamko za odgovor.

Najmodernejših klobukov za gospode in dečke

ima najbogatejšo izbiro

C. J. HAMANN

Ljubljana, Mestni trg št. 8.

Klobuki se sprejemajo v popravilo.

Cene od K 2.20 naprej.

Slamniki od K 1.20 naprej.

2 K in več na dan

lahko zasluži doma v sobi vsakdo, kdor si naroči stroj za pletenje nogavic, rokavic, jopičev itd. Poduk, ki traja le nekaj dni je brezplačen. Za trajni zaslužek jamčim vsakemu naročniku.

Franc Kos, Ljubljana
Sodna ulica.

Za kratek čas.

Odkod? „Lepa maska, tako se mi zdiš znana!“ — „I seveda! Včeraj sva bila pol ure skupaj v mestni zastavljalnici.“

Težka volitev. „Koga vzameš? Kemika ali avijatika?“ — „Teško mi je voliti. Kemik gotovo zleti v zrak, avijatik pa iz zraka!“

Premijera. „Kakšna je bila sinočnja nova drama?“ — „Edini resnično dramatični prizor je bil, ko so avtorja vrgli iz gledališča.“

Logično.

K župniku so prinesli otroka, da bi ga krstil. Kmet reče župniku: „Gospod, prinesel sem otroka, da bi ga krstili na ime ‚Tiger‘.“ — Župnik se nasmeje: „To vendar ni nobeno ime. Kje si ga pa dobil?“ — „Če je mogel biti sveti oče ‚Lev‘, more biti tudi moj sin ‚Tiger‘,“ odvrne kmet.

Iz šole. Učitelj: Kdo mi ve povedati žival, od katere dobivate meso in črevlje? — (Splošen molk. Končno se oglasi mali Jožek): To je naš oče!

Preveč natanko. Hči: Ne, profesorja ne maram, ker ima že plešo! — Mati: „No, saj pleša ni taka nesreča.“ — Hči: „Tako? Ali ne veš, da si postaneta mož in žena tekom let vedno podobnejša?“

Torej pijmo! Župnik: „Pa zakaj morate vedno piti?“ — Pijanec: „Pijem, da utopim svoje skrbi.“ — Župnik: „No, saj nimate zmeraj skrbi!“ — Pijanec: „Kadar nimam skrbi, sem pa strašno žejen.“

Razložek. Mati češe hčerko, ki se joka in dere na vse grlo.

„Ne deri se!“ jo graja mati. „Tudi jaz se ne derem, kadar se češem!“

„Ej, tebi je lahko. Tvoji lasje niso prirasli na glavo!“

Gričar & Mejač

:: Ljubljana ::

Prešernova ulica 9.

Največja zaloga zgotovljenih oblek za gospode, dečke

in otroke.

Konfekcija za dame.

Točna postrežba.

: Solidne cene. :

145

in razno moderno blago za moške in ženske obleke razpošilja po najnižjih cenah

Jugoslovanska razpošiljalna R. Strmecki v Celju, št. 341, Štajersko.

Pišite po glavni ilustrovani cenik čez več tisoč stvari, kateri se vsakemu pošlje zastoj. Pri naročilih iz Srbije, Bulgarije, Nemčije in Amerike je treba denar naprej poslati.

500 kron

Vam plačam, če ne odstrani moj uničevalec korenin Ria balzam Vaših kurjih oči, bradavic, otiščancev v treh dneh brez bolečin. Cena enemu lončku z jamstvenim listom K 1—, 5 lončki K 2.50. Stotine zahvalnih in priznanih pisem.

Kemény, Kaschau (Kassa) Postfach 12/44. (Ogrsko.)

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev, koles, pisalnih strojev in strojev za pletenje (Strickmaschinen).

Brezplačen pouk v venjenju.

Tovarna v Lincu ustanovlj. 1867.

Zahtevajte cenik, ki ga dobite brezplačno in poštne prosto.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivlega dobrega puljenega 3 K; boljšega 2.40 K; prima polbelega 2.80 K; belega 4 K; belega puha-stega 5.10 K; velefinnega snežobelega, puljenega 6.40 K, 8 K; puha sivlega 6 K, 7 K; belega, finega 10 K; najfinejši prsni puh 12 K.

Najboljši češki nakupni vlr. Naročila od 5 kg naprej franco.

Zgotovljene postelje iz gostonitnega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema glavnicama, 80 cm dolgi, 60 cm široki, polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhaštim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10, 12, 14 in 16 K, zglavnice 3, 3.50 in 4 K. Pernica 200 cm dolga, 140 cm široka 13, 14.70, 17.80, 21 K, zglavnica 90 cm dolga, 70 cm široka 4.50, 5.20 in 5.70 K, spodnja pernica iz močnega, črtastega, gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka 12.80 in 14.80 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franco. Lahko se franco zamenja, za neugajajoča se vrne denar.

S. BENISCH, Dešenice 180, Češko. Natančnejši cenik gratis in franco. 20

KMETSKA POSOJILNICA

obrestuje hranilne vloge po

Stanje hranilnih vlog: dvajset milijonov.

4^{3/4}%

Popolnoma varno naložen denar.

LJUBLJANSKE OKOLICE

brez vsakršnega odbitka.

Rezervni zaklad: nad pol milijona.

Ustanovljena leta 1831.

Največja zavarovalnica avstro-ogrsko države

Ustanovljena leta 1831.

C. kr. priv. občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu

Glavni zastop v Ljubljani, Marijin trg-Sv. Petra cesta št. 2, v lastnem domu.

Zavaruje zoper požar na poslopih, pohištvo in blagu, tatinski vrom, škode vsled prevažanja, poškodbo zrcal in zvonov. — Na življenje in za doto v vseh mogočih sestavah. — Tekom leta 1912. zavarovalo se je 21 380 oseb za kapital na 182 milijonov kron na življenje. — Družba je izplačala za škode nad 1 milijardo in 64 milijonov kron. — Premoženje družbe znaša nad 440 milijonov kron.

63

150.000 ur!

Vsled balkanske vojne sem primoran prodati 150.000 komadov srebrnih ur, z dvojnimi plaščem imitiranih. Ankerrem. kolesje teče na rubinih (3 plašči). Te ure so bile določene za Turčijo z imitirano zlato verižico, komad po slepi ceni K 3, dva komada K 5 80, 5 komadov K 14, 10 komadov K 27.— Nihče naj torej ne zamudi prilike, da si nabavi te ure, ki se oddajajo v resnici napol zastoj. Naročite takoj, ker bo zaloga v najkrajšem času razprodana. 3 leta jamstvo. Razpošilja po povzetju 100

Centrala ur Podgórcze
Postfach 10/130 (Avstr.)

Najboljše

sredstvo zoper stenice in drugi mrčes je

„Morana“

„Morana“ uničuje temeljito stenice in njihovo zalogo. Naroča se pri M. Skrinjar, Trst, Via Ferriera 37/L. 200 gramov stane 1 K. 117
Pri večjih naročilih popust, trgovcem rabat.

Za krošnarje, kramarje preprodajalce in za vsako hišo. — Pri stiskanju lahko poškodovano 138

toiletno milo

pošljem vsakomur 5 kg za 6.50 K.

(50 do 62 kosov) dišave: vrtnice, mandeljni, vijolice, glicerini, mošus, lilijno mleko, zeliščna itd. Najfinejši parfumi v vseh dišavah steklenica 2 K. Razpošilja po povzetju največja parfumerij-razpošiljalnica Fran Human, Dunaj II., Aloisgasse 3/35.

Samotok

pravi grozdni sok s Pelješca. Bel in rdeč. Posebno dobro vino za bolnike. M. Žerjavec, Streliška ulica 82. Berta Sevar, Jakobski trg. 151

Mazilo za lasje

varstv. znamka Netopir napravi g. Ana Križaj v Spodnji Šiški št. 222 pri Ljubljani. Dobi se v Kolodvorski ul. št. 200 ali pa v trafiki pri cerkvi. V treh tednih zrastejo najlepši lasje. Stekl. po 2 K in po 3K. Pošilja se tudi po pošti. Izborno sredstvo za rast las.

Za gotovost se jamči. Zadostuje samo ena steklenica. 2
Spričevala na razpolago.

Neverjetno poceni!!

Najcenejši dobavni vir. 720 kosov le K 3.75.

Krasna pozlačena, 36 ur idoča precizijska anker ura z lepo verižico, točna za katero se jamči 3 leta, 1 moška svileni zavrtnica, iz bele masivne pale jamčeno nezdroljive, 3 kosi finih žepnih robcev, 1 možki prstan z imitiranim dragim kamnom, 1 ustnik z imitiranim jantarom, 1 krasno žepno toaletno zrcelo, momentni fotograf, 1 fin zoborebec iz štirih delov, 1 ženska broška (novost), 1 par duble zlatih manšet, gumbov „Ideal“ s patentno zapono, 1 čudovito lep album za podobe obsežajoč različne podobe na najlepše na svetu, ki morajo zanimati vsakogar, 1 čudovito lep ženski vratni colier iz orientalskih belih nezdroljivih biserov, 20 finih dopisnih predmetov in še 620 različnih predmetov, ki so v hiši jako koristni, vse skupaj z uro ki je sama vredna tega denarja, velja le K 3.75. Razpošilja po povzetju Ekspozitna trgovina „L O U V R E“ 84
F. WINDISCH, Krakovo št. v. A/2. Za neugajajoče se vrne denar.

Močan in priden učeneec

se sprejme na dveletno izučbo in mesečno plačo pri Feliksu Moder, pekovskiemu mojstru v Zagorju ob Savi. 139

Oglas.

Podpisani naznanjam slav. občinstvu, da sem oblastveno avtoriziran za izvrševanje vseh stavbenih del, kakor tudi stavbnih načrtov in proračunov. ELER IVAN, stavbeni podjetnik v Miljah - Mugga - Istra. 83

brošure, knjige itd. natisne elegantno in okusno ter najceneje
Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Le enkrat v življenju!

50.000 spalnih odej po K 1.95

ki so bile namenjene za izvoz na Balkan, a so zaradi konca vojne zastale, iz pristne brnske Himalaya volne, okoli 200 centimetrov dolge in 130 centimetrov široke, čudovito lepo progaste in barvaste, s krasno barvasto bordiro, je dobili le še malo časa za polovično ceno, ki je stala izvršitev, namreč komad po 1.95 h. Te Himalaya odeje so vredne še enkrat toliko. Dokler zadošča zaloga, je mogoče naročiti odeje po sledečih senzačnih cenah:

- 1 komad Himalaya odeje za . . . . . K 1.95
- 3 komadi . . . . . le 5.70
- 6 komadov . . . . . „ . . . . . 11.—

Naroča se le po poštnem povzetju pri: 165

M. Swoboda, Dunaj III/2, Hiessgasse 13-280.

Najboljši nabavni vir za izgotovljene postelje

iz dobrega češkega postelnega perja! Napolnjeno v gostonitem rudecem nankingu (inlet), s pernicama, 180x120 cm, z 2 zglavnicama, vsaka po 80x60 cm, z novim, mehkim trpeznim perjem K 16.—, polpuh K 20.—, puh K 24.—, pernica sama K 10.—, K 12.—, K 14.— in K 16.—, zglavnica sama K 3.—, K 3.50 in K 4.—, Dvojna pernica, 200x40 cm K 13.—, K 14.50, K 17.50 in K 21.—, zglavnica k njej, 90x70 cm, K 4.50, K 5.20 in K 5.50. 5 kg sivoga perja K 9.40, boljše do K 16.—, polbelo K 17.—, 5 kg novo, dobro, belo perje brez prahu K 24.—, snežno belo K 30.—, boljše K 38.—, najfinejše gosposko, pukano perje K 45.—, 5 kg nepukane (cufano) od živih gosij K 26.— in K 30.—, Beli puh, debelo pukano K 5.—, boljše K 6.—, najfinejši prsi puh K 6.50 za povzetju. Zamena proti povrnitvi poštnine dopustna.

Sigmund Lederer, 121 Janowitz a. Angel št. 204 pri Klattau, Češko.

Čudovito zdravilo proti pljučnim boleznim!

Pisma bolnikov lekarnarju.

Nadporočnik Béla K... y piše: Pred dvema leti sem se prehladil pri nočni vaji, dobil sem pljučni katar, pozneje pljučno bolezen. Krčeviti kašelj in nočno potenje me je izredno slabilo in sem shujšal. Dobil sem dopust in jemal med tem mnogo zdravil, potoval sem tudi na jug, toda nič ni pomagalo, nazadnje sem popolnoma obupal. Tedaj sem čital v angleškem zdravniškem časopisu o slovečem pljučnem redilu Certosanu in si ga naročil. Rabil sem ga šest tednov po predpisu in sem čez dva meseca zopet živahen in krepak vojak. Pravijo mi, da izgledam zdrav kakor še nikdar in počutil se res nisem nikdar prej tako krepkega in srečnega.

Župnik R. B... l v K... m piše: Srčno Vas zahvaljujem, da ste mi poslali popis pljučnega redila Certosan. Nisem se mogel iznebiti dušljivega kašlja, ki me je mučil iz astmatičnimi napadi. Poskusil sem vse, kar so mi nasvetovali zdravniki in bolniki, a ni nič pomagalo. Certosan me ni v nekaj tednih samo ozdravil, marveč me je tudi bistveno okreplil in sem pridobil na teži. Čudovit je vpliv tega preparata, ki ima izvrsten okus. Blagoslovljam iznajditelja! Priporočam zdravilo vsakomur, ki ima podobno bolezen.
Velika originalna steklenica Certosana velja 5 kron. Dobiva se v lekarnah. Če bi ga tam ne bilo dobiti, ga naročite v glavni zalogi: Lekarna Josef von Török, Budapešta, VI. Király-12/e. utca 70

Čuvajte se peg!

Vaše obličje

bo krasno, čisto in fino kakor alabaster Pike, pege, izpuščaje, rdečico obličja in nosu, sive in rumene lise in vsak neprijeten nedostatek odstrani zamčeno v 6 dneh „Vladiceca balsamin“. Steklenica K 2.50. Rationell bals. milo K 1.20. Učinek je opaziti že po enkratni rabi.

Neprijetne dlačice

z obličja in rok odstrani trajno in brez bolesti v 3 minutah edini zamčeno neškodljivi „Sattygmo“. Steklenica K 2.50

Bujno polnost-krasno oprsje

doseže vsaka slabotna dama v treh tednih. Učinek zamčen. Neštevilni zahvalni in priznalni dopisi zdravnikov in dam so na razpolago. Uspeh se vidi že v 6 dneh. Edino krepčilno in osvežujoče sredstvo. Cena 1 steklenice univerzalnega sredstva Et-Admille z navodilom 5 K. K temu posebni kremni izvleček „Vladiceco“. K 2.—.

Nikako izpadanje las, nikake luskin!

Poarine lasna mast

oživlja in krepki lasne korenine tako, da se lasje in brki krepijo in dobivajo krasno rast. Uspeh zamčen. Lonček 4 K, manjši 2 K. Prodaja in razpošilja edino ord. kosmetični laboratorij

W. Havelka, Praga-Vršovice št. 752.

Tisoč in tisoč priznanj in zahval.

(Pozor na razna iz tujine priporočena slaba in draga sredstva.) Za uspeh naših izdelkov se jamči.

Posojilnica v Mariboru

v lastni hiši „Narodni dom“

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2% oziroma 4 3/4% brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za svoje vložnike.

Posojuje na zemljišča in na osebni kredit.

Za nakazilo denarja se brezplačno na razpolago položnice avstr. in ogrske poštne hranilnice. 163

Rezervni zaklad kron 358.794.75, lastno premoženje zadruga kron 557.439.47.

Triintriideseto upravno leto. Največji slovenski denarni zavod na severni narodni meji.

ALFONZ BREZNIK

učitelj Glasbene Matice in edini zaprišeženi strokovnjak c. kr. deželnega sodišča.

Ljubljana, Kongresni trg 15.

Največja in najsposobnejša tvrdka vsega glasbenega orodja, strun in muzikalij Velikanska zaloga in izposojevalnica klavirjev in harmonijev na avstrij. jugu.

Edina zaloga klavirjev:

Ehrbar, Bösendorfer, Hözl, Heitzman, Förster, Rud. Stelzhammer, Gebrüder Stingl, Laub, Gloss, Czapka in Hofmann na obroke od K 15.— in 20.— naprej.

„BALKAN“

trgovska, spedijska in komisijska delniška družba.
Podružnica: Ljubljana, Dunajska c. 33.
Centrala: TRST. 93 Telefon števil. 100.

Mednarodna spedicija, spedicije in zacarinanje vsake vrste, prevaževanje blaga, skladišča, kleti. Prosta skladišča za redni užitni podvrženega blaga. Najmodernejše opemljeno podjetje za selitve in prevažanje pohištva v mestu in na vse strani s patentiranimi pohištvenimi vozmi. — Shranjenje pohištva in blaga v suhih posebnih skladiščih. Omotanje itd. — Spedijski urad, generalni zastop in prodaja vozni listov: „Dalmatie“ delniške parobrodne družbe v Trstu. — Brzovozne proge Trst-Benetke in obratno, ter Trst-Ancona parobrodne družbe D. Tripovich & Co., Trst, Avstrijskega Lloyd, Cunard-Line za I. in II. razr. Naročila sprejema tudi blagovni oddelek „Jadranske banke“.

Pozor!

Kje naj pustim svojo obleko očistiti in prebarvati? Nikjer drugod, kakor le pri

Josipu Reichu v Ljubljani.

Tovarna: Poljanski nasip 4.
Sprejemališče: Šelenburgova ulica 3.
Tam ti z električnim in parnim obratom vsako obleko poljudno prebarvajo, ter s kemičnim čiščenjem popolnoma prenovijo, ne da bi se obleka najmanj pokvarila.
Le poskusi in gotovo boš zadovoljen!

128

1 kg sivoga puljenega 2 K boljsega 2 K 40 v; prima polbelega 2 K 80 v, belega 4 K; prima belega puhastega 6 K; vefinega 7 K, 8 K in 9 K 60 v; puha sivoga 6 K, 7 K, belega prima 10 K; prsni puh 12 K. Najboljši češki nakupni vir!
Naročila od 5 kg naprej franko. 17

:: Napolnjene postelje ::

iz gostonitega rdečega, modrega in belega nankinga, ena pernica okolo 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, vsaka okoli 80 cm dolga, 60 cm široka, polnjena z novim sivim, stanovitim posteljinim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10, 12, 14, 16 K; posamezne zglavnice 3, 3-50, 4 K. Pernica 200 cm dolga, 140 cm široka 13, 15, 18, 20 K; zglavnica 90 cm dolga, 70 cm široka 4-50, 5, 5-50 K; spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka K 13 in 15. Razposilja se po pozelju, od 10 K naprej franko ali če se plača naprej.

Maks Berger, Dešenice števil. 196/4. Češki les (Böhmerwald).

Nikakršen riziko, ker je zamena dovoljena ali se pa vrne denar. Bogato ilustrovani cenik vse posteljnine brezplačno.

KNJIGOVEZNICA

:: A. BABKA, LJUBLJANA ::

Kongresni trg. 74 Podružnica v Trstu.

Krste

(Rakve)

lesene in kovinaste, okraski za krste, pregrinjala za mrtvaške odre, blazine, čipke, čevlje, oblačila, kakor tudi vse druge pogrebne potrebščine so najceneje pri Fr. Margolius, Beljak (Koroško). Iščem solidne zastopnike. 33

Štampilje

vseh vrst za

urade, trgovce, društva itd.

ANTON ČERNE

graver in izdelovatelj kavčukovih štampilj

Ljubljana, Šelenburgova ul. 1.

Ceniki franko.

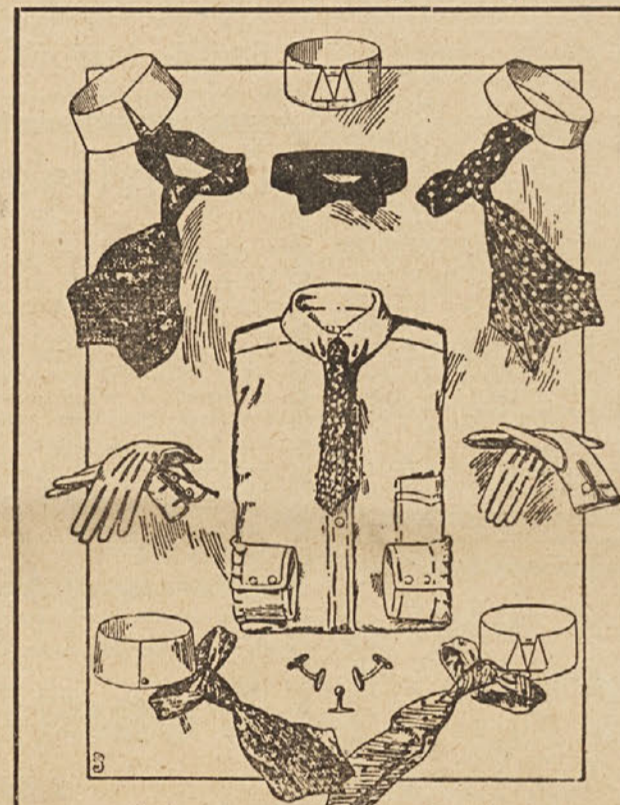
Specialna modna in športna trgovina za gospode in dečke

Franca Jožefa cesta št. 3.

J. KETTE, Ljubljana

Franca Jožefa cesta št. 3.

Cilindre
klobuke
čepice
kravate
naramnice
žepne robce
rokavice
palice
dežnike
galoše
čevlje za dom
gamaše
usnjate in
suknene
ovratnike
manšete
srajce

bele in barvaste. spalne srajce
Trikot perilo
prof. dr. Jegrovo in drugo
nogavice
dokolenice
pletene
telovnike
odeje in plete
za potovanje
toaletne
potrebščine
itd.

31

Oglejte si konfekcijsko zalogo

v prvem nadstropju hiše Pred Škofijo št. 3 (zraven škofije) v podružnici tvrdke R. Miklauc

Blago dunajskega kroja.

„Pri Škofu“.

Cene stalne
: in nizke. :

Fine in cenejše obleke, suknje, ranglane in pelerine za moške in dečke. Lepe vrhnje jopice, ranglane (plašče) in vrhnja krila za ženske. — V trgovini najdete tudi veliko izbiro manufakturnega blaga, kakor blago za moške in ženske obleke, različno posteljno opravo, lepe rute, šerpe i. t. d. i. t. d.

Cenik na zahtevo po pošti brezplačno. :- Solidna postrežba!

12